

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO
SUOMEN VALTUUSKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS

2008

K 3/2009 vp

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO
SUOMEN VALTUUSKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS

2008

HELSINKI 2009

ISSN 1237-0584

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2009

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO

Suomen valtuuskunta

Eduskunnalle

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta antaa oheisen kertomuksen neuvoston toiminnasta vuonna 2008. Kertomuksessa selostetaan neuvoston 60. istuntoa, joka pidettiin Helsingissä 27.–29. lokakuuta 2008. Lisäksi esitetään katsaus neuvoston ja Suomen valtuuskunnan yleiseen toimintaan vuoden aikana.

Helsingissä 13. maaliskuuta 2009

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puolesta

Paavo Arhinmäki
puheenjohtaja

Greta Lobiniva
sihteeri

S I S Ä L L Y S

<p>1. POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PAINOPISTEALUEET 2008..... 7 Globalisaatio ..... 7 Yhteistyöbudjetti ..... 7 Pohjoismainen malli ..... 8 Alueyhteistyö..... 8 Ulko- ja turvallisuuspolitiikka ..... 8</p> <p>2 SUOMEN VALTUUSKUNTA ..... 9 2.1 Jäsenet ..... 9 2.2 Jäsenyydet puheenjohtajistossa, valiokunnissa ja komiteoissa ..... 10 2.3 Valtuuskunnan toiminta..... 10 Pohjoismainen yhteistyöbudjetti .. 11 Rajaesteet..... 11 Itämeren ympäristökysymykset... 12 Suomen kielen asema..... 12 Neuvoston 60. istunto..... 12</p> <p>3 NEUVOSTON 60. ISTUNTO HELSINGISSÄ ..... 14 Yleistä ..... 14 Pohjoismainen huippukokous .... 14 Ulko- ja turvallisuuspolitiikka ..... 15 Rajaesteet..... 15 Puheenjohtajakauden ohjelma 2009 ..... 16</p> <p>4 PUHEENJOHTAJISTO JA VALIOKUNNAT ..... 17 4.1 Puheenjohtajisto..... 17 Globalisaatio ..... 17 Budjettiprosessi..... 17 Rajaesteet..... 18 Kansallinen ankkurointi..... 18 Puolustuspoliittinen yhteistyö ..... 18 Ministerineuvoston ehdotukset ... 18 Puheenjohtajiston esitykset ..... 18 Itämeren parlamentaarikko- konferenssi ..... 19 Yhteistyö Baltian yleiskokouksen kanssa ..... 19 Muu kansainvälinen yhteistyö..... 19 4.2 Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta... 20 Budjettileikkaukset puhuttivat..... 20 Kulttuuri ja terveys..... 20</p>	<p>4.3 Hyvinvointivaliokunta..... 21 Sosiaali- ja terveysalan hallinto .... 21 Naiset ja lapset ..... 22 Transrasvat ..... 22 Muut ehdotukset ..... 22 4.4 Kansalais- ja kuluttajavaliokunta.. 22 GMO-tuotteet ja transrasvat..... 22 Turvapaikkaa hakevat lapset..... 23 Ihmiskauppa ja pakkotyö..... 23 Oikeusyhteistyö ..... 23 Poliisiyhteistyö ..... 23 Kesämatka Puolaan..... 24 4.5 Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta..... 24 Ministerineuvoston yhteistyö- ohjelmat..... 24 Kestävän kehityksen strategia ..... 24 Pohjoismainen panttijärjestelmä... 25 Petoeläinkannat ja muut ehdo- tukset ..... 25 Matkat ja kokoukset..... 25 4.6 Elinkeinovaliokunta ..... 25 Petoeläinkannat..... 25 Kalastus ..... 26 Ilmastomyönteinen liikenne- politiikka ..... 26 Innovaatiopolitiikka ..... 26 Ministerineuvoston ehdotukset .... 26 Muut asiat ..... 27 4.7 Tarkastuskomitea ..... 27</p> <p>5 TIEDOTUS..... 28 Mielipidetutkimus ..... 28 Lehtimiesapurahat..... 28</p> <p>6 POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PALKINNOT ..... 30 Kirjallisuuspalkinto Tanskaan..... 30 Musiikkipalkinto Tanskaan..... 30 Luonto- ja ympäristöpalkinto Islantiin..... 31 Elokuvapalkinto Ruotsiin..... 31</p>
--	--

7	POHJOISMAIDEN NEUVOSTON	Pääministerit.....	35
	ORGANISAATIO	Yhteistyöministerit	35
	Yleiskokous.....	Pohjoismainen yhteistyökomitea .	35
	Puheenjohtajisto.....		
	Valiokunnat	LIITE 1: ESITYKSET, SUOSITUKSET JA	
	Tarkastuskomitea	SISÄISET PÄÄTÖKSET 2008	36
	Vaalikomitea.....		
	Valtuuskunnat.....	LIITE 2: ISTUNNON OHJELMA.....	49
	Puolueryhmät.....		
	Sihteeristöt.....	LIITE 3: ISTUNNON PÄIVÄJÄRJESTYS..	51

Puolueiden nimilyhenteet

FS	Frisinnad Samverkan
kd	Suomen Kristillisdemokraatit
kesk	Suomen Keskusta
kok	Kansallinen Kokoomus
lib	Liberalerna på Åland
ObS	Obunden Samling på Åland
ps	Perussuomalaiset
r	Ruotsalainen Kansanpuolue
sd	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
vas	Vasemmistoliitto
vihr	Vihreä Liitto
ÅC	Åländsk Center

1

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PAINOPISTEALUEET 2008

Pohjoismaiden neuvostolla oli vuonna 2008 kolme yhteistä kokousta, ja vuotuinen istunto pidettiin Helsingissä lokakuussa. Neuvoston presidenttinä toimi *Erkki Tuomioja* (sd) ja varapresidenttinä *Christina Gestrin* (r).

Neuvoston puheenjohtajisto tiivistä ennen toimintavuotta 2008 pohjoismaisen yhteistyön ydinasiat kolmeksi painopistealueeksi. Ne olivat keskiössä sekä neuvoston työohjelmassa vuodeksi 2008 että vuoden 2008 istunnon ohjelmassa. Painopistealueet olivat osittain samat kuin aiempina vuosina: 1) globalisaatio, mukaan lukien ilmastoasiat, 2) rajaesteiden poistaminen ja uusien esteiden ehkäiseminen kansalaisten ja yritysten vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi Pohjoismaissa sekä 3) alueyhteistyö ja lähialueyhteistyö, varsinkin Itämeri-yhteistyö ja pohjoinen ulottuvuus.

Globalisaatio

Neuvosto toi globalisaatioasiat keskiöön jo vuoden 2006 istunnossa ja vuoden 2007 työohjelmassa. Tämän jälkeen myös pääministerit ovat tehneet globalisaatiosta pohjoismaisen päiväjärjestyksen pääaiheen. Pohjoismaiden sopeutuminen ja osallistuminen aikaamme leimaavaan globalisaatiokehitykseen on siten sekä Pohjoismaiden neuvoston että Pohjoismaiden ministerineuvoston tärkeimpiä painopistealueita.

Toimintavuoden keskeisiä globalisaatioasioita olivat Pohjoismaiden kansainvälinen kilpailukyky, ilmastonmuutoksen torjuminen sekä Pohjoismaiden panos Kööpenhaminassa vuonna 2009 pidettävässä YK:n ilmastohuippukokouksessa. Lisäksi keskusteltiin solidaarisuudesta ja humanitaarisista hankkeista niin kansainvälisestä kuin pohjoismaisestakin näkökulmasta.

Neuvosto ja ministerineuvosto ovat yhdessä pyrkineet määrittelemään globalisaatiotyön yhteispohjoismaiset painopistealueet ja konkretisoimaan ongelmakenttää. Neuvostosta osallistui presidentin johdolla pieni valtuuskunta globalisaatiofoorumiin, jonka Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa Ruotsi ja Pohjoismaiden pääministerit järjestivät Ruotsin Riksräntseissä huhtikuussa.

Yhteistyöbudjetti

Vuoden 2008 pohjoismainen yhteistyöbudjetti eli Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti oli 893,6 miljoonaa Tanskan kruunua eli noin 122 miljoonaa euroa. Pohjoismaiden neuvoston budjetti taas oli noin 30 miljoonaa Tanskan kruunua, mikä vastaa noin neljää miljoonaa euroa.

Neuvoston keskeisiin tehtäviin kuului toimintavuonna vuoden 2009 pohjoismaisen yhteistyöbudjetin painopisteisiin vaikuttaminen. Budjettikeskustelu painottui ennen kaikkea globalisaatiomäärärahoihin, joiden suuruudeksi pääministerit olivat vahvistaneet 60 miljoonaa Tanskan kruunua. Neuvoston ja ministerineuvoston budjettiyhteistyö takkusi toimintavuonna, mutta lopuksi päästiin yksimielisyyteen budjetin keskeisistä kohdista sekä siitä, että budjettivuoropuhelua on kehitettävä ja neuvoston roolia vahvistettava budjettiprosessissa. Neuvoston ja ministerineuvoston välistä koordinoitua ja yhteistyötä tarvitaan varsinkin globalisaatiotyössä.

Kulttuurinen yhteenkuuluvuus on yhä pohjoismaisen yhteistyön ehkä keskeisin kulmakivi. Neuvosto onkin tähdentänyt tämän yhteenkuuluvuuden turvaamista nyt, kun globalisaatiopanosuksia ollaan lisää-

mässä. Neuvosto pyrki budjettiprosessin aikana aktiivisesti turvaamaan kulttuuriyhteistyön määrärahat myös tulevaisuutta ajatellen, ja neuvoston vaatimat budjettimuutokset liittyivät pääasiassa juuri kulttuurialaan.

Pohjoismainen malli

Neuvoston eri elimet keskittyivät yhä Pohjoismaiden hyvinvointiyhteiskuntien sekä pohjoismaisen mallin turvaamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi edistettiin köyhyyden poistamista ja sosiaalisten kuilujen vähentämistä myös kansainvälisesti.

Pohjoismaiseen hyvinvointimalliin keskittyi myös neuvoston Helsingin-istunnon yhteydessä pidetty huippukokous, eli Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden pääministerien ja oppositiojohtajien välinen keskustelu. Huippukokouksessa keskusteltiin niin ikään globalisaatiosta, ilmastonmuutoksesta ja YK:n vuoden 2009 ilmastohuippukokouksen valmisteluista. Muita aiheita olivat rajaesteongelmat ja kansainvälinen finanssikriisi – varsinkin Islannin tilanne sekä Pohjoismaiden mahdollisuudet ja valmiudet auttaa Islantia pohjoismaisen yhteistyön nimissä.

Alueyhteistyö

Pohjoismaiden neuvosto edisti yhä aktiivisesti pohjoista ulottuvuutta ja sen parlamentaarisen puolen vahvistamista. Neuvosto järjesti esimerkiksi Helsingin istunnon yhteydessä pohjoiseen ulottuvuuteen keskittyneen laajapohjaisen parlamentaarisen keskustelun.

Osana pohjoista ulottuvuutta Pohjoismaiden neuvosto jatkoi aktiivista osallistumistaan Itämeri-yhteistyöhön, jonka parla-

mentaarista toiminnasta neuvostolla on päävastuu. Neuvosto vastaa Itämeren parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) sihteeristöpalveluista, ja neuvoston edustajat BSPC:n pysyvässä komiteassa edustavat samalla Pohjoismaiden parlamentteja. Tämän vuoden Itämeren parlamentaarikkokonferenssi pidettiin Ruotsin Gotlannissa, ja järjestön puheenjohtajaksi valittiin edustaja Christina Gestrin.

Pohjoismaiden neuvoston yhteistyö Euroopan parlamentin kanssa sekä kahdenvälisten suhteet Baltian yleiskokoukseen ja Venäjän federaation parlamenttiin olivat yhä keskeisiä.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Uutena pelinavauksena pohjoismaisessa yhteistyössä oli toimintavuonna ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteistyöpyrkimysten vahvistuminen. Tähän saakka alan yhteistyö on painottunut lähinnä kriisinhallintaan ja siviiliturvallisuuteen, mutta nyt kehitys on kulkemassa perinteisen puolustuspolitiikan suuntaan.

Neuvosto on seurannut kehitystä, ja se on hyväksynyt vuosien varrella useita suosituksia aiheesta. Neuvoston puheenjohtajiston vuoden 2008 viimeiseen kokoukseen osallistui Norjan entinen puolustus- ja ulkoministeri *Thorvald Stoltenberg*, joka on selvittänyt Pohjoismaiden ulkoministerien toimeksiannosta maiden ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön tiivistämismahdollisuuksia. Kokouksessa ryhdyttiin käsittelemään myös neuvoston konservatiivisen ryhmän tekemää jäsenehdotusta yhteis-pohjoismaisista puolustuspanostuksista (A 1450), joten aihepiiri pysyy neuvoston asialistalla myös tulevana toimintavuonna.

2

SUOMEN VALTUUSKUNTA

2.1 jäsenet

Suomen valtuuskunnassa on 18 eduskunnan ja kaksi Ahvenanmaan maakuntapäivien valitsemaa jäsentä sekä hallituksen määräämät edustajat. Valtuuskunnalla on asioiden valmistelua ja hallinnollisten asioiden hoitamista varten myös työvaliokunta.

Valitut jäsenet

Andersson, Claes, vas, puheenjohtaja (12.2. asti)

Arhinmäki, Paavo, vas, puheenjohtaja (12.2. alkaen)

Autio, Risto, kesk

Eklöw, Raija-Liisa, lib

Feldt-Ranta, Maarit, sd

Gestrin, Christina, r

Kallis, Bjarne, kd

Kantola, Ilkka, sd

Karhuvaara, Arja, kok

Karlström, Fredrik, ObS

Karvo, Ulla, kok

Mäkelä, Jukka, kok

Niinistö, Ville, vihr

Oinonen, Lauri, kesk

Peltonen, Tuula, sd

Rajala, Lyly, kok, varapuheenjohtaja

Seurujärvi, Janne, kesk

Sihto, Paula, kesk

Tabermann, Tommy, sd

Tuomioja, Erkki, sd

Virolainen, Anne-Mari, kok

Varajäsenet

Andersson, Claes, vas (12.2.–9.9.)

Arhinmäki, Paavo, vas (1.1.–12.2.)

Ehn, Johan, FS

Heinäluoma, Eero, sd (1.1.–11.2. ja 19.2. alkaen)

Järvinen, Heli, vihr

Kaltiokumpu, Oiva, kesk

Kaunisto, Timo, kesk

Kiuru, Krista, sd

Larikka, Jari, kok

Manninen, Hannes, kesk

Paatero, Sirpa, sd (12.2.–15.2.)

Pakkanen, Markku, kesk

Pihlajaniemi, Petri, kok

Rauhala, Leena, kd

Salo, Petri, kok

Thörnroos, Veronica, ÅC

Toivakka, Lenita, kok

Uotila, Kari, vas (23.9. alkaen)

Valpas, Unto, vas

Viitamies, Pauliina, sd

Virkkunen, Henna, kok

Vistbacka, Raimo, ps

Vuolanne, Antti, sd

Valtuuskunnan työvaliokunta

Andersson, Claes, vas, puheenjohtaja (12.2. asti)

Arhinmäki, Paavo, vas, puheenjohtaja (12.2. alkaen)

Eklöw, Raija-Liisa, lib

Feldt-Ranta, Maarit, sd

Gestrin, Christina, r

Kallis, Bjarne, kd

Niinistö, Ville, vihr

Rajala, Lyly, kok, varapuheenjohtaja

Seurujärvi, Janne, kesk

2.2 Jäsenyydet puheenjohtajistossa, valiokunnissa ja komiteoissa

Neuvoston eri elinten tehtävistä kerrotaan luvussa 7.

Puheenjohtajisto

Gestrin, Christina, r, varapresidentti
Rajala, Lyly, kok
Tuomioja, Erkki, sd, presidentti

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Andersson, Claes, vas (12.2. asti)
Arhinmäki, Paavo, vas (12.2. alkaen)
Autio, Risto, kesk
Karlström, Fredrik, Obs
Tabermann, Tommy, sd

Hyvinvointivaliokunta

Karhuvaara, Arja, kok
Peltonen, Tuula, sd
Sihto, Paula, kesk

Kansalais- ja kuluttajavalioikunta

Feldt-Ranta, Maarit, sd
Mäkelä, Jukka, kok
Niinistö, Ville, vihr, puheenjohtaja

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Eklöw, Raija-Liisa, lib
Kantola, Ilkka, sd
Virolainen, Anne-Mari, kok

Elinkeinovaliokunta

Kallis, Bjarne, kd
Karvo, Ulla, kok, varapuheenjohtaja
Oinonen, Lauri, kesk
Seurujärvi, Janne, kesk

Tarkastuskomitea

Kallis, Bjarne, kd, varapuheenjohtaja

Vaalikomitea

Niinistö, Ville, vihr

2.3 Valtuuskunnan toiminta

Suomi toimi kuluneena vuonna neuvoston puheenjohtajamaana. Neuvoston presidentin tehtäviä hoiti *Erkki Tuomioja* (sd), ja varapresidenttinä oli *Christina Gestrin* (r). Suomen valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin helmikuussa *Claes Anderssonin* (vas) jälkeen *Paavo Arhinmäki* (vas). Varapuheenjohtajana jatkoi *Lyly Rajala* (kok).

Valtuuskunnalla oli vuoden aikana seitsemän kokousta, joissa käsiteltiin muun muassa yhteispohjoismaista budjettia, rajasteasioita sekä Helsingissä pidetyn neuvoston istunnon valmisteluja.

Valtuuskunta järjesti toimintavuoden aikana useita tilaisuuksia, joista voidaan mainita 20. helmikuuta pidetty tiedotustilaisuus Suomen puheenjohtajakaudesta Pohjoismaiden neuvostossa. Helmikuun 26. päivä valtuuskunta järjesti lisäksi Pohjoismaiden suurlähettiläille tapaamisen Suomen puheenjohtajakaudesta ja tulevasta istunnosta.

Maaliskuun 10. päivänä valtuuskunta järjesti yhdessä Pohjola-Nordenin kanssa Pohjolan päivän seminaarin, jossa keskusteltiin Itämeri-yhteistyöstä ja Itämeren ympäristöasioista. Seminaarissa puhuivat muiden muassa valtuuskunnan puheenjohtaja Paavo Arhinmäki ja varapresidentti Christina Gestrin.

Pohjoismainen yhteistyöbudjetti

Valtuuskunta käsitteli useissa kokouksissa Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteerin budjettiehdotusta vuodeksi 2009, ja esittelijöinä toimivat ulkoasiainneuvos *Harri Mäki-Reinikka*, ulkoasiainneuvos *Kim Luotonen* sekä yhteistyöministeri *Jan Vapaavuori*.

Koko budjetin loppusumma on noin 880 miljoonaa Tanskan kruunua eli 118 miljoonaa euroa, josta Suomen maksuosuus on 22 miljoonaa euroa. Budjetin keskustelluin kohta oli Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatiohankkeiden osuus. Hankkeet muodostavat uuden pohjoismaisen globalisaatiopanostuksen perustan, ja niistä sovittiin Pohjoismaiden pääministerien kesäkokouksessa Punkaharjulla vuonna 2007. Globalisaatiohankkeita on käynnistetty yhteensä 14, ja niihin on varattu vuoden 2009 budjetissa 60 miljoonaa Tanskan kruunua. Hankkeet käsittelevät muun muassa pohjoismaista huippututkimusta, Aasian innovaatioedustustoja, energiamarkkinoita, ilmastoyhteistyötä, rajaesteitä, koulutusta sekä tutkimusta ja innovointia.

Pohjoismaiden ministerineuvoston alkuperäisessä budjettiehdotuksessa globalisaatioaloitteisiin varattu 60 miljoonaa Tanskan kruunua oli tarkoitus ottaa osittain kulttuurin alalta, mitä valtuuskunta kritisoi. Kummastusta herätti muun muassa se, miksi globalisaatiota on aihealueena priorisoitu Pohjoismaihin keskittyvien hankkeiden sijasta. Ministeri Vapaavuoren mielestä on kuitenkin tärkeätä toimia globaalisti yhteispohjoismaiselta pohjalta, ja myös parlamentaarikot olisi jatkossa osallistettava työhön entistä vahvemmin.

Kulttuuribudjettia ei valtuuskunnan mielestä saa pienentää, koska kulttuuriyhteistyölle on juuri vahvistettu uudet rakenteet. Toisaalta globalisaatiovaroista tulisi tukea myös kulttuurihankkeita. Valtuuskunta korosti, että esimerkiksi nuorisoorkesteri Orkesteri Norden sekä Vaasan ja Jyväskylän pohjoismaiset tiedotustoimistot eivät saa jäädä ilman ministerineuvoston taloudellista tukea kulttuuribudjetin leikkausten vuoksi.

Budjettityön edetessä kulttuurileikkaukset saatiin lopulta rajattua noin kahteen

prosenttiin. Budjettiprosessista ja budjetin sisällöstä kerrotaan tarkemmin puheenjohtajiston osuudessa.

Rajaesteet

Valtuuskunta kuuli useissa kokouksissa rajaestetyön etenemisestä muiden muassa suurlähettiläs *Ole Norrbackin* alustusten pohjalta. Pohjoismaisten yhteistyöministeri asettama pohjoismainen rajaestefoorumi aloitti toimintavuonna työnsä Norrbackin johdolla. Foorumin työ on kaksijakoinen: toisaalta pyritään estämään uusien rajaesteiden muodostuminen, toisaalta poistamaan olemassa olevia esteitä. Norrbackin aikomuksena on kääntyä parlamentaarikoiden puoleen työn seurannan järjestämiseksi.

Pohjoismaiden pääministerit kehottivat kesäkokouksessaan Ruotsissa, että ministerien tulisi huomioida rajaesteiden välttäminen jo uuden lainsäädännön valmisteluvaiheessa. Myös Ole Norrback totesi valtuuskunnalle, että parlamenttien lainsäädäntötyössä tulisi tarkistaa aina, onko tuleva tilanne jo kartoitettu muissa maissa ja ovatko mahdolliset uudet esteet torjuttavissa. Näin lainsäätäjät olisivat aktiivisia sekä kansallisesti että pohjoismaisesti. Nyt koordinointi ei Norrbackin mukaan toimi kunnolla, vaan parantamisen varaa on vielä kaikissa Pohjoismaissa.

Valtuuskunta käsitteli keskustelussaan erityisesti Pohjoismaiden välisen verotussopimuksen muuttamista. Valtuuskunnassa pelättiin muutoksen aiheuttavan vaikeuksia erityisesti suomalaisille paluumuuttajille ja eläkeläisille, jotka saavat osan eläkkeestään Ruotsista. Uudenmaan veroviraston asiantuntijan *Iisa Väänäsen* mukaan näiden henkilöiden verotuksessa ryhdytään nyt soveltamaan hyvitysmenetelmää vapautusmenetelmän sijasta. Vapautusmenetelmässä ulkomailta saatu tulo vapautetaan Suomen verosta, kun taas hyvitysmenetelmässä ulkomailta saatu tulo verotetaan lähdevaltiossa ja Suomessa, mutta ulkomaille maksettu vero vähennetään Suomen veroista. Valtuuskunnassa kummeksuttiin sitä, voittaako uudistuksessa muu kuin verottaja ja pyritäänkö uudistuksella korjaamaan jokin tietty asia. Väänäsen mukaan uusi hyvitysmenetelmä

koetaan oikeudenmukaisemmaksi, mutta valtuuskunnassa todettiin, että eduskunnassa on todennäköisesti luvassa kiivasta keskustelua asian tullessa käsittelemään.

Itämeren ympäristökysymykset

Suurlähettiläs Ole Norrback selosti valtuuskunnalle Itämeri-koordinaattorin tehtäväänsä ja totesi, että ympäristöasioihin kohdistuva mielenkiinto vaihtelee suuresti Itämeren rantavaltioissa. Joitakin maita aihe ei kiinnosta lainkaan; esimerkiksi Baltian maissa pinnalla ovat lähinnä energiakysymykset. Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelukomissiolla Helcomilla on Norrbackin mukaan hyvä toimintasuunnitelma, mutta sen aikataulu on liian pitkä. Itämeren rantavaltiot osallistuvat tosin aktiivisesti Helcomin päätösten täytäntöönpanoon. Merenkulkualalla on Norrbackin mukaan mahdollista saada paljonkin tuloksia aikaan, sillä tarvittavat toimenpiteet eivät vaadi suuria resursseja.

Pohjoismaiden neuvoston varapresidentti Christina Gestrin selosti tammikuussa 2006 perustetun rehevöitymistyöryhmän työtä. Gestrin oli kaudella 2007–2008 jäsenenä Itämeren parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) pysyvässä komiteassa, johon kuuluvat kaikki Itämeren ympärymaat, Venäjä, Pohjoismaat sekä Euroopan parlamentti. Kaudeksi 2008–2009 hänet valittiin komitean puheenjohtajaksi.

Johtaja *Sebastian Sass* kertoi valtuuskunnalle sveitsiläisen Nord Stream AG -yhtiön kaasuputkesta, joka on yksi useista Itämerellä suunniteltavista tai jo käynnissä olevista energiainfrastruktuurihankkeista. Yhtiön akuuteimpana haasteena on putken rakennusluvan puuttuminen. Sass muistuttikin, että Euroopan kaasuntarve kasvaa merkittävästi lähivuosina.

Suomen kielen asema

Valtuuskunnan sihteeri kertoi Pohjoismaiden neuvoston Kööpenhaminan-sihteeristön suunnitelmista, joiden mukaan suomenkielistä käännöstoimintaa supistettaisiin nykyisestä. Tätä seurasi keskustelu suomen

kielen asemasta ja käännöstarpeista virallisessa pohjoismaisessa yhteistyössä.

Valtuuskunta totesi, että suomenkielisten asiakirjojen puuttuminen oli jo pitkään haitannut valtuuskunnan jäsenten täysipainoista ja tasavertaista työskentelyä neuvoston puheenjohtajistossa ja valiokunnissa. Harmillisena pidettiin myös sitä, että kokousasiakirjat valmistuvat niin viime hetkessä, ettei niihin ehdi paneutua riittävästi ennen kokouksia. Valtuuskunta katsoikin nykytilanteen vaikuttavan vahvasti siltä, että täysipainoinen osallistuminen valiokuntatyöhön edellyttää jäseniltä tanskantaitoa.

Valtuuskunta esitti kantanaan, että asiakirjojen kääntämistä ei saa supistaa vaan käännösmäärät on vähintään säilytettävä nykyisellään. Käännökset tulisi lisäksi toimittaa valtuuskunnan jäsenille ajoissa eli noin viikkoa nykyistä aikaisemmin, jotta asioita ehdittäisiin käsitellä myös neuvoston valiokuntakokouksia edeltävissä valtuuskunnan omissa kokouksissa. Lisäksi todettiin, että suomalaiset jäsenet eivät ole kielellisesti tasavertaisessa asemassa verrattuna useimpiin muihin, joilla on jokin skandinaavisista kielistä äidinkielenään. Vähimmäisvaatimuksena tulisikin olla se, että useimmat norjan ja tanskan kielillä kirjoitetut ja suomeksi kääntämättä jäävät tekstit kirjoitettaisiin edes ruotsiksi.

Valtuuskunta päätti lähettää neuvoston ja ministerineuvoston sihteeristöjen johdoille kirjeen, jossa vaaditaan riittävien kielipalvelujen tarjoamista suomalaisten yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien takaamiseksi.

Neuvoston 60. istunto

Pohjoismaiden neuvoston istunto järjestettiin toimintavuonna Helsingissä 27.–29. lokakuuta. Osanottajia oli noin 800, ja istunnon valmistelut työllistivät valtuuskuntaa ja sen sihteeristöä pitkin vuotta.

Istunnon aattona 26. lokakuuta järjestettiin pohjoiseen ulottuvuuteen keskittynyt paneelikeskustelu, johon tuli edustajia noin 20 parlamentista tai parlamentarisesta järjestöstä. Kaikkiaan osanottajia oli noin 150. Keskustelun pääaiheena on pohjoisen ulottuvuuden maiden parlamentaarinen

yhteistyö sekä parlamenttien ja parlamentaarikkojen rooli pohjoisen ulottuvuuden tunnetuksi tekemisessä varsinkin Venäjän ja EU:n välisten suhteiden osalta. Paneelikeskustelun avasi presidentti Erkki Tuomioja, jonka jälkeen kuultiin alustuksia Euroopan parlamentin ja Venäjän valtionduuman edustajilta.

Istunnon ohjelmaan sisältyi 28. lokakuuta pidetty pohjoismainen huippukokous, jossa neuvosto keskusteli Pohjoismaiden pääministerien ja suurimpien oppositiopuolueiden puheenjohtajien kanssa globalisatiosta, finanssikriisistä ja pohjoismaisesta

hyvinvointimallista. YLE/FST5 lähetti huippukokouksen ensimmäistä kertaa suorana tv-lähetyksenä.

Pohjoismaiden neuvoston palkinnot jaettiin Kulttuuritalossa 28. lokakuuta järjestetyssä palkinnonjakotilaisuudessa, jonka järjestelyistä valtuuskunnan sihteeriöstö niin ikään vastasi.

Istunnon ohjelmasta ja sen aikana käsitellyistä ministerineuvoston ja neuvoston ehdotuksista kerrotaan luvussa 3 sekä puheenjohtajiston ja eri valiokuntien osuuksissa.

3

NEUVOSTON 60. ISTUNTO HELSINGISSÄ

Pohjoismaisen yhteistyövuoden huipentuma, Pohjoismaiden neuvoston 60. istunto, pidettiin Eduskuntatalossa 27.–29. lokakuuta. Istuntoon tuli pohjoismaisia parlamentaarisia ja lukuisia hallitusten edustajia kaikista Pohjoismaista ja kaikilta itsehallintoalueilta. Istunnossa oli myös runsaasti vieraita Baltian maista, Venäjältä ja muualta maailmasta.

Yleistä

Vuoden 2008 istunnon aiheena oli globalisaatio ja rahoitusmarkkinoiden kriisi pohjoismaisesta näkökulmasta. Istunnon ohjelmaan sisältyi huippukokous, jossa kaikkien viiden maan pääministerit, itsehallintoalueiden johtajat sekä oppositiojohtajat keskustelivat neuvoston parlamentaarikoiden kanssa finanssikriisin vaikutuksista pohjoismaisiin hyvinvointiyhteiskuntiin.

Istunnon muita puheenaiheita ovat kaltoin kohdellut lapset, maahanmuuttopolitiikka, Pohjoismaiden panostus yhteiseen liikennepolitiikkaan sekä arktinen ilmasto-yhteistyö.

Pohjoismaiden pääministereillä oli istunnon aikana oma kokous, minkä lisäksi he tapasivat balttikollegansa. Istuntopäivien aikana kokoontuivat niin ikään Pohjoismaiden ulko-, puolustus-, ympäristö-, valtiovarain- ja kulttuuriministerit.

Islannin pääministeri antoi istunnossa selonteon maansa tulevasta puheenjohtajakaudesta Pohjoismaiden ministerineuvostossa. Islannin kaudella keskitytään globalisaatioon, ilmastoon ja pohjoismaiseen yhteenkuuluvuuteen.

Istunnon oheistapahtumat keskittyivät Itämeren pelastamiseen, pohjoiseen ulottuvuuteen ja skandinaavisten kielten asemaan pohjoismaisessa yhteistyössä.

Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuus-, luonto- ja ympäristö-, musiikki- sekä elokuvapalkinnot luovutettiin istunnon yhteydessä järjestetyssä erillisessä palkinnonjakotilaisuudessa. Palkinnonsaajista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Istunnossa hyväksytyt suositukset ovat luettavissa liitteestä 1; istunnon ohjelmasta ja päiväjärjestyksestä taas saa lisätietoa liitteistä 2–3.

Pohjoismainen huippukokous

Istunnossa järjestettiin jo toisen kerran erityinen pohjoismainen huippukokous. Tällä kertaa Pohjoismaiden pääministerit, itsehallintoalueiden johtajat sekä oppositiojohtajat keskustelivat neuvoston parlamentaarikoiden kanssa finanssikriisin vaikutuksista pohjoismaisiin hyvinvointiyhteiskuntiin.

Neuvoston presidentti *Erkki Tuomioja* (sd) kiitteli pääministereitä siitä, että nämä olivat tuoneet globalisaatioasiat pohjoismaisen yhteistyön keskiöön neuvoston aloitteen mukaisesti. Samalla Tuomioja kritisoi globalisaatiopanostusten toteuttamista ja parlamentaarikkojen sivuuttamista prosessissa. Tuomioja peräsi kansainvälisten finanssimarkkinoiden sääntelyn parantamista sekä yritysten ekologisen ja yhteiskunnallisen vastuun edistämistä. Hän painotti myös globalisaationäkökulman avartamista. Pelkän talouden sijasta tulisi Tuomiojan mukaan vaikuttaa myös poliittisiin ja sosiaalisiin prosesseihin, jotta globalisaation hyödyt saataisiin jaettua entistä tasavertaisemmin.

Myös *PaaVo Arhinmäki* (vas) vaati Pohjoismailta yhteisiä toimia markkinavoimien hillitsemiseksi. Arhinmäki piti uusliberalismia vanhanaikaisena politiikkana; uuden aikaista politiikkaa on sijaan rahamarkkinoiden sääntely.

Puoluejohtaja *Jutta Urpilainen* (sd) korosti, että kriisin ravistellessa Pohjoismaita on syytä vahvistaa ihmisten luottamusta yhteiskuntaan ja talousjärjestelmään. Urpilaisen mukaan nyt tarvitaan säädelyä markkinataloutta, joka on ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä. Kasvu voisi perustua nykyistä enemmän tietoon ja luovuuteen, palveluyrittäjyyteen sekä ympäristötekniikoihin. Euroopan unionilla on Urpilaisen mukaan välineet harjoittaa globaalia johtajuutta ja muokata kansainvälistä järjestelmää, mutta tulosten saaminen edellyttää yhtenäisyyttä – erityisesti ilmastopolitiikassa.

Ilmastopolitiikkaa korosti myös pääministeri *Matti Vanhanen*. Hänen mukaansa Pohjoismaiden velvollisuutena on huolehtia siitä, ettei Euroopan unioni lyö talouden heikkenemisen takia laimin ilmasto-ongelmien kaltaisten isojen globaalien haasteiden ratkaisemista. Vanhasen mukaan Pohjoismailla on lisäksi avoimina talouksina erityinen syy huolehtia siitä, ettei taloudellinen taantuma johda Euroopassa protektionismiin ja yksipuolisiin toimenpiteisiin, jotka häittaavat muita maita.

Neuvoston varapresidentti *Christina Gestrin* (r) totesi, että Itämeren ympäristöasiat ovat tärkeitä myös Pohjoismaiden työllisyyden ja elinkeinotoiminnan edistämisen näkökulmasta. Hän mainitsi vuonna 2007 hyväksytyin Helcomin Itämeri-toimintasuunnitelman BSAP:n ja toivoi sen toteuttamisen sisällyttämistä pohjoismaiseen globalisaatiopanoistukseen.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Ulkoministerien selonteon antoi Ruotsin ministeri *Carl Bildt*, ja se käsitteli finanssikriisin vaikututusta Pohjoismaihin ja erityisesti Islantiin. Selonteko sivusi niin ikään Kaukasuksen konfliktia, pohjoisia alueita, Itämeri-yhteistyötä ja globalisaatioasioita.

Bildt totesi, että Pohjoismaat tekevät nykyisin operatiivista merivalvontayhteistyötä ja valmistelevat myös ilmavalvonnan aloittamista. Bildt mainitsi myös Norjan entinen ulko- ja puolustusministerin *Thorvald Stoltenbergin* valmisteleman raportin Pohjoismaiden ulko- ja puolustusyhteistyön kehittämisestä. Lopuksi hän totesi, että kaikki

Pohjoismaat tukevat Suomen pyrkimyksiä päästä YK:n turvallisuusneuvoston jäseneksi kaudeksi 2013–2014.

Neuvoston presidentti Erkki Tuomioja moitti ulkoministerien selontekoa jokseenkin hampaattomaksi. Tuomioja huomautti, että finanssikriisiä kuvattiin selonteossa samoin kuin useissa muissakin yhteyksissä eräänlaiseksi luonnonmullistukseksi, vaikka sen taustalla on virheitä ja virhearviointeja. Niitä on tehty kaikkialla, myös Islannissa. Nyt tarvitaan Ruotsin mukaan paitsi hätätoimenpiteitä myös välttämättömiä rakennemuutoksia rahoitusjärjestelmään, jotta kriisi ei toistuisi 10 vuoden välein. Pohjoismaat voivat olla tässä asiassa aktiivisia.

Tuomioja puhui myös kehitys yhteistyötä ja lakkautusuhan alla olevan Pohjoismaisen kehitysrahaston NDF:n tulevaisuudesta. Parlamentaarikot pitävät NDF:ää yleisesti tehokkaana organisaationa tuettaessa maailman köyhimpiä maita, joten rahasto haluttaisiin säilyttää tai sen pääoma haluttaisiin ainakin pitää Pohjoismaiden hallinnassa.

Edustaja Paavo Arhinmäki kysyi yhteistyöministerien kyselytunnilla Ruotsin valtiopäivien hyväksymästä hallituksen esityksestä, joka antaa puolustusvoimien radiolaitokselle FRA:lle oikeuden seurata kaikkea Ruotsin rajat ylittävää sähköistä viestinliikennettä. Arhinmäki korosti lain koskevan erittäin vahvasti myös suomalaisia, sillä arviolta 95 prosenttia kaikista Suomen ulkomaille menevistä viesteistä kulkee Ruotsin kautta. Hän kysyikin, miten Ruotsin hallitus takaa sen, ettei Ruotsi loukkaa suomalaisten ihmisoikeuksia.

Yhteistyöministeri *Cristina Husmark Pehrsson* totesi, että aiheesta käydään kovasti keskustelua Ruotsissa ja että hallitus valmistelelee esitystä, jolla pyritään toisaalta varmistamaan viestitiedustelu ja toisaalta yksityisyyden suoja.

Rajaesteet

Ruotsin yhteistyöministeri Cristina Husmark Pehrsson kertoi rajaestetyön etenemisestä. Hän korosti työn merkitystä Pohjoismaiden kilpailukyvyn vahvistamisessa ja totesi, että viiden viime vuoden aikana oli saatu pois-tettua 29 konkreettista estettä. Pohjoismaat

ovat luoneet yhteisen sosiaaliturvaporlaalin, ja ministerineuvoston Haloo Pohjola -tiedotusportaalia on laajennettu. Lisäksi on perustettu erityinen rajaestetietokanta työn tehostamiseksi.

Erityinen pohjoismainen rajaestefoorumi aloitti toimintansa vuonna 2008. Foorumia luotsaava suurlähettiläs *Ole Norrback* kertoi istuntopuheenvuorossaan, että työ on jaettu kahteen osaan: nykyisten rajaesteiden poistamiseen ja uusien esteiden synnyn ehkäisyyn. Molemmat edellyttävät poliittista tahtoa, mutta sitä ei aina tahdo löytyä.

Puheenjohtajakauden ohjelma 2009

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 puheenjohtajamaa on Islanti, ja maan puheenjohtajuusohjelman esitteli pääministeri *Geir H. Haarde*. Ohjelman nimenä on Pohjoismainen kompassi, ja se näyttää yhteistyölle suuntaa yhteispohjoismaisten arvojen ja pohjoismaisen yhteenkuuluvuuden pohjalta. Nämä ovat Geir H. Haarden mukaan tarpeellisempia kuin koskaan finanssikriisin riehuessa. Islannin ohjelmassa painotetaan tutkimuksen ja innovoinnin edistämistä, pohjoismaisen hyvinvointijärjestelmän kehittämistä, ilmasto-ongelmien ratkaisemista esimerkiksi ympäristötekniikan keinoin sekä Pohjoismaiden kielten aseman vahvistamista.

4

PUHEENJOHTAJISTO JA VALIOKUNNAT

4.1 Puheenjohtajisto

Puheenjohtajistolla oli vuoden aikana kuusi kokousta, joissa käsiteltiin muun muassa pohjoismaista globalisaatiopanostusta, yhteistyöbudjettia, rajaesteitä ja kansainvälistä yhteistyötä. Puheenjohtajiston hyväksymien esitysten ja sen käsittelemistä ehdotuksista hyväksytyjen suositusten koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Globalisaatio

Puheenjohtajisto seurasi useissa kokouksissaan pääministerien globalisaatiotyötä, jonka käynnistymiseen Pohjoismaiden neuvosto aktiivisesti vaikutti. Pääministerit sopivat Punkaharjun kokouksessaan kesällä 2007 globalisaatiotyön painopisteistä, ja työ jatkui Ruotsin Riksränsenissä huhtikuussa 2008 pidetyssä pohjoismaisessa globalisaatiofoorumissa.

Puheenjohtajisto piti tärkeänä yhteis-pohjoismaisten ratkaisujen etsimistä globaaleihin ongelmiin ja korosti, että neuvosto on osallistettava työhön nykyistä paremmin muun muassa vuotuisia globalisaatiofoorumeja valmisteltaessa ja toteutettaessa. Tämän varmistamiseksi puheenjohtajisto asetti nelihenken globalisaatioryhmän edustamaan puheenjohtajistoa yhteistyöministerien kanssa pidettävissä säännöllisissä kokouksissa. Ryhmässä oli mukana muiden muassa neuvoston presidentti *Erkki Tuomioja* (sd).

Budjettiprosessi

Puheenjohtajisto käsitteli kaikissa kokouksissaan vuoden 2009 pohjoismaista yhteis-

työbudjettia. Puheenjohtajiston budjettiryhmää puhutti varsinkin ministerineuvoston globalisaatioaloitteiden rahoitus. Ryhmä piti periaatteellisesti arveluttavana sitä, että pääministerit tekevät pohjoismaista yhteistyötä koskevia uusia priorisointeja, jotka pitäisi toteuttaa muuttamatta vanhaa budjettikehystä. Kritiikkiä herätti ennen muuta kulttuurimäärärahojen leikkaaminen. Globalisaatioaloitteet ja yhteistyöbudjetti olivatkin puheenaiheina myös puheenjohtajiston ja Pohjoismaiden pääministerien välisessä kokouksessa, joka pidettiin neuvoston Helsingin-istunnon yhteydessä lokakuussa.

Budjettiryhmä piti tämänvuotista budjettiprosessia kaiken kaikkiaan hyvin erimiellisenä ja ongelmallisena, mikä sai sen pohtimaan prosessin kehittämismahdollisuuksia. Keskeisenä päätelmänä oli, että pohjoismaisen yhteistyön budjetista on saatava aikaan lisää suoraa poliittista vuoropuhelua ministerien kanssa ohi virkamiestason. Neuvosto haluaa myös päästä nykyistä aikaisemmin mukaan budjettiprosessiin, jotta se voisi vaikuttaa budjetin suuntaviivoihin.

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 budjettikehys on noin 880 miljoonaa Tanskan kruunua (118 miljoonaa euroa), mikä vastaa vuoden 2007 tasoa. Globalisaatioaloitteisiin varatut 60 miljoonaa kruunua saadaan muun muassa leikkaamalla eri yhteistyöalueiden määrärahoja 2–5 prosenttia. Kulttuurisektorin osuudeksi leikkauksista tuli lopulta noin kaksi prosenttia ministerineuvoston alun perin esittämän viiden prosentin sijasta.

Ministerineuvoston budjettiehdotuksesta B 252 laadittiin puheenjohtajiston budjettiryhmässä mietintö, jossa ministerineuvostoa muun muassa suositettiin korottamaan Pohjoismaisen kulttuurirahaston määrärahaa ja kulttuurisektorin käyttövaroja sekä kohdentamaan varoja Orkesteri Nor-

denille, pohjoismaiselle kirjastoviikolle ja Nordjobb-hankkeeseen. Tämän lisäksi kehoitettiin perustamaan kulttuurialan globalisaatioaloitteille uusi budjettikohta, jonka kehys on kaksi miljoonaa Tanskan kruunua. Mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 33.

Yhteistyöministerit asettivat kesällä selvitysmiehen tarkastelemaan budjettiprosessin kehittämistä sekä vuonna 2006 toteutettua ministerineuvoston ja pohjoismaisen yhteistyön rakenneuudistusta, jossa muun muassa supistettiin merkittävästi ministerineuvoston lukumäärää. Suurlähettiläs *Stellan Ottossonin* selvitys valmistui vuoden lopussa, ja se tulee Pohjoismaiden neuvoston käsitteilyyn vuonna 2009.

Rajaesteet

Puheenjohtajisto jatkoi rajaestetyön kehityksen seurantaan ja sai tilanneraportteja yhteistyöministerien perustaman uuden pohjoismaisen rajaestefoorumin puheenjohtajalta, suurlähettiläs *Ole Norrbackilta*. Norrbackin mukaan foorumin tavoitteena on poistaa nykyisiä ja ehkäistä uusia rajaesteitä. Puheenjohtajisto korosti, että pääministereihin tulisi kohdistaa painetta, jotta saataisiin aikaan konkreettisia toimenpiteitä uuden lainsäädännön rajaestevaikutusten selvittämiseksi. Puheenjohtajisto ilmaisi tyytymättömyytensä Norrbackin luotsaaman rajaestetyön etenemiseen.

Kansallinen ankkurointi

Puheenjohtajisto pohti aiempien vuosien tapaan sitä, miten pohjoismaisen yhteistyön kansallista ankkurointia voitaisiin entisestään parantaa. Tällä kertaa lähtökohtana oli jäsenehdotus A 1439 yhteistyön entistä tiiviimmästä ankkuroimisesta parlamentteihin. Puheenjohtajisto asettui tukemaan ehdotusta, jonka mukaan Pohjoismaiden neuvosto ja sen valiokunnat voisivat Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaiden hallitusten selontekoja käsitellessään lähettää ne tarvittaessa asianomaisiin kansallisiin valiokuntiin lausuntoa varten. Ehdotuksen käsittely jatkuu vuonna 2009.

Puolustuspoliittinen yhteistyö

Puheenjohtajisto käsitteli neuvoston konservatiivisen ryhmän tekemää jäsenehdotusta A 1450 yhteispohjoismaisista puolustuspanostuksista, jotka liittyvät koulutukseen, harjoitukseen ja materiaalinhankintaan. Pohjoismaiden ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö oli asialistalla myös puheenjohtajiston ja Pohjoismaiden ulkoministerien välisessä kokouksessa, joka pidettiin neuvoston Helsingin-istunnon yhteydessä. Puheenjohtajisto kuuli ehdotuksen käsittelyn yhteydessä niin ikään Norjan entistä ulkoministeriä *Thorvald Stoltenbergiä*, joka on saanut Pohjoismaiden ulkoministereiltä tehtäväkseen maiden ulko- ja puolustuspoliittisen yhteistyön vahvistamismahdollisuuksien kartoittamisen. Puheenjohtajisto asettui jäsenehdotuksen kannalle, mutta ehdotuksesta päättäminen siirtyi vuoteen 2009.

Ministerineuvoston ehdotukset

Puheenjohtajisto käsitteli toimintavuonna ministerineuvoston ehdotukset Pohjoismaiden ministerineuvoston arktiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2011 (B 253) sekä Viro-, Latvia-, Liettua- ja Luoteis-Venäjä-yhteistyön suuntaviivoiksi 2009–2013 (B 254 ja B 255). Lisäksi puheenjohtajisto käsitteli ehdotuksen pohjoismais-balttilaisista liikkuvuusohjelmista 2009–2013 (B 258). Puheenjohtajiston mietintöjen pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositukset 8–11.

Puheenjohtajiston esitykset

Puheenjohtajisto hyödynsi tänäkin vuonna työjärjestyksen tarjoamaa mahdollisuutta, jonka mukaan puheenjohtajisto voi tehdä neuvoston puolesta esityksiä ministerineuvostolle ja Pohjoismaiden hallituksille. Esitysten hyväksymisellä voidaan vähentää istunnon käsiteltäväksi tulevia suosituksia ja mahdollistaa entistä ajankohtaisempien ehdotusten ja aloitteiden tekeminen.

Esityksiä kertyi toimintavuonna kaikkiaan seitsemän, ja ne käsitelivät muun muassa ammattiautoilijoiden turvallisuuden parantamista (nro 2), yhteispohjoismaista

petoeläinkantojen hallintajärjestelmää (nro 4), kalakantojen ja kalastuselinkeinon pelastamista (nro 5) ja pohjoismaista terveydenhuoltoaluetta (nro 7). Varsin keskeinen ja neuvoston Itämeri- ja ympäristöpolitiikan kannalta merkittävä oli Pohjoismaiden hallituksille kohdistettu esitys (nro 3) Itämeren suojeluun liittyvän projektikehityksen tukemisesta. Esityksessä kehoitetaan myöntämään varoja hankevalmistelurahastoon, jonka tavoitteena on kehittää toteuttamiskelpoisia ja sopivia panostuksia Itämeren suojelun toimintasuunnitelman (BSAP) toteuttamiseksi.

Esitysten sisältöä käsitellään eri valiokuntien osuuksissa.

Itämeren parlamentaarikkokonferenssi

Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunta osallistui Visbyssä syyskuussa pidettyyn 17:een Itämeren parlamentaarikkokonferenssiin (BSPC). Konferenssin teemana oli energiatehokkuus ja ilmastonmuutos, ja sen eri istunnoissa käsiteltiin Itämeri-yhteistyötä, energian toimitusvarmuutta, rehevöitymistä, työmarkkinoita sekä sosiaalisia asioita.

Neuvoston varapresidentti ja BSPC:n pysyvän komitean jäsen *Christina Gestrin* (r) toimi konferenssissa BSPC:n rehevöitymistyöryhmän ja Helcomin Itämeren toimintasuunnitelman toteuttamisen raporttoijana. Hänet valittiin pysyvän komitean puheenjohtajaksi kaudeksi 2008–2009; kaudella 2007–2008 puheenjohtajana oli ruotsalainen valtiopäiväedustaja ja Pohjoismaiden neuvoston jäsen *Sinikka Bohlin*. Neuvoston toiseksi edustajaksi pysyvään komiteaan tuli *Paavo Arhinmäki* (vas).

Yhteistyö Baltian yleiskokouksen kanssa

Neuvosto, Baltian yleiskokous ja kansallisten parlamenttien puhemiehet sopivat vuonna 2006 järjestävänsä yhteisiä seminaareja parlamenttien valiokuntien kanssa. Niistä ensimmäinen pidettiin Oslossa marraskuussa 2007, ja sen aiheena oli energia ja ilmastonmuutos. Toinen, työvoiman liikkuvuuteen keskittynyt seminaari järjes-

tettiin Kööpenhaminassa huhtikuussa 2008. Presidentti Erkki Tuomioja osallistui tämän yhteistyön merkeissä Pohjoismaiden ja Baltian maiden parlamenttien puhemiesten kokoukseen elokuussa.

Puheenjohtajisto tapasi Pohjoismaiden neuvoston istunnon aikana Baltian yleiskokouksen puheenjohtajiston, ja neuvoston valtuuskunta osallistui presidentti Tuomiojan johdolla Baltian yleiskokouksen istuntoon, joka pidettiin Virossa joulukuussa. Järjestöt laativat yhteisen työsuunnitelman myös vuodeksi 2009, ja se hyväksyttiin yhteisessä kokouksessa tammikuussa 2009.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Pohjoismaiden neuvoston kansainvälisen yhteistyön näkyvin ilmentymä kertomusvuoden aikana oli neuvoston Helsingin istunnon yhteydessä lokakuussa järjestetty pohjoisen ulottuvuuden parlamentaarinen paneelikeskustelu. Tilaisuus keräsi lähes sata osanottajaa paristakymmenestä pohjoisten alueiden ja Itämeren alueen kansallisesta ja alueellisesta parlamentista sekä parlamentaarisesta yhteistyöjärjestöstä.

Pohjoismaiden neuvoston ja valkovenäläisten parlamentaarikkojen ja oppositiopoliitikkojen yhteistyö on vahvistunut viime vuosina. Tästä voidaan mainita esimerkiksi Vilnassa lokakuussa 2007 ja maaliskuussa 2008 käydyt yhteiset pyöreän pöydän keskustelut, joihin osallistui myös Baltian yleiskokouksen edustajia. Neuvoston puheenjohtajisto keskusteli myös jäsenehdotuksesta A 1435, joka koski pohjoismaisen toimiston perustamisesta Minskiin Valko-Venäjälle. Ehdotuksen valmistelu jatkuu vuonna 2009.

Puheenjohtajisto tapasi istunnon aikana niin ikään Länsi-Pohjolan neuvoston puheenjohtajiston, Luoteis-Venäjän parlamentaarisen yleiskokouksen (PANWR) sekä Venäjän liittoneuvoston ja duuman edustajia. Viimeksi mainittujen kanssa pohdittiin yhteyksien lisäämistä sekä ministerineuvoston Luoteis-Venäjä-yhteistyön uusia suuntaviivoja vuosiksi 2009–2013.

PANWR kutsui kymmenen neuvoston parlamentaarikkoja opintomatkalalle Mursmankiin ja Arkangeliin 7.–12. syyskuuta.

Neuvoston valtuuskunnassa oli mukana muiden muassa *Janne Seurujärvi* (kesk).

Varapresidentti Christina Gestrin oli mukana neuvoston valtuuskunnassa, joka osallistui Alaskassa elokuussa pidettyyn arktisen alueen parlamentaarikkokomitean (CPAR) konferenssiin.

4.2 Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Valiokunnalla oli toimintavuonna viisi kokousta, joissa käsiteltiin muun muassa kulttuurialan budjettileikkauksia, kulttuurin ja terveyden suhdetta sekä kulttuurin asemaa kouluissa. Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Budjettileikkaukset puhuttivat

Pohjoismaiden pääministerit sopivat Punkaharjulla vuonna 2007 pohjoismaisista aloitteista, joilla pyritään vastaamaan globalisaation luomiin haasteisiin. Koska pääministerien globalisaatioprojekteihin varataan vuosittain 60 miljoonaa Tanskan kruunua, kaikkien muiden alojen määrärahoja on yhteistyöministerien päätöksestä leikattava. Kulttuuri- ja koulutusosalalla ehdotettiin leikkauksia urheiluyhteistyöhön, Pohjoismaiseen kulttuurirahastoon, tietokonepeliohjelmaan ja liikkuvuusohjelmaan. Valiokunta kritisoi kuitenkin kovasanaisesti leikkaussuunnitelmia ja kulttuuriministereitä. Kulttuurisektorin tuoreen rakenneuudistuksen oli luvattu poikivan lisää rahaa kulttuuritoimijoille, mutta nyt rahoja oltiin leikkaamassa. Valiokunta peräsi ministerineuvostolta myös nykyistä enemmän vuoropuhelua globalisaatioprojekteista.

Kulttuurisektorin osuudeksi budjettileikkauksista tuli lopulta noin kaksi prosenttia. Ministerineuvoston budjettiehdotuksesta B 252 laaditussa neuvoston puheenjohtajiston budjettimietinnössä kehoitettiin ministerineuvostoa korottamaan Pohjoismaisen kulttuurirahaston määrärahaa ja kulttuuri-

sektorin käyttövaroja sekä kohdentamaan varoja Orkesteri Nordenille, pohjoismaiselle kirjastoviikolle ja Nordjobb-hankkeeseen. Tämän lisäksi kehoitettiin perustamaan kulttuurialan globalisaatioaloitteille uusi budjettikohta, jonka kehys on kaksi miljoonaa Tanskan kruunua. Mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 33.

Kulttuuri ja terveys

Valiokunta käsittelee toimintavuonna yhdessä hyvinvointivaliokunnan kanssa neuvoston keskiryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1390 kulttuurista ja terveydestä. Ehdotuksen lähtökohtana oli se epäkohta, että 99 prosenttia terveysbudjeteista menee hoidokuluihin ja vain 1 prosentti terveyden edistämiseen. Valiokunnat järjestivät aiheesta asiantuntijakuulemisen ja totesivat, että kulttuurin asemaa tärkeänä politiikan alana on syytä vahvistaa ja että sen pitäisi saada vastakaikua myös terveystalouden ja -politiikan asiantuntijoiden keskuudessa.

Valiokuntien mietinnön pohjalta hyväksyttiin neuvoston istunnossa Pohjoismaiden ministerineuvostolle kohdistettu suositus nro 23, jossa kehoitetaan kartuttamaan aihetta koskevaa tutkimustietoa, tukemaan kulttuuri- ja terveysaiheisen laajan konferenssin järjestämistä joka toinen vuosi ja edistämään kulttuurin ja terveyden sisällyttämistä koulutusohjelmiin.

Kulttuurin asema kouluissa

Risto Aution (kesk) aloitteesta perustettiin vuonna 2007 työryhmä pohtimaan oppilaiden luovuuden edistämistä. Aution johtama työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran toukokuussa 2008. Ryhmän tavoitteena on laatia poliittisia toimenpiteitä, joilla edistetään Pohjoismaiden kulttuurialoitteita ja kulttuurin sisällyttämistä kouluopetukseen.

Työryhmä jatkaa aiheen käsittelyä vuonna 2009, mutta jo vuonna 2008 teetettiin esitutkimus siitä, miten taideaineet vaikuttavat koululaisten viihtyvyyteen ja opintosuorituksiin. Tulokset ovat yksiselitteiset: kun luovaa ilmaisua edistetään kouluissa, oppi-

laat ottavat huomattavasti enemmän vastuuta omasta oppimisestaan ja osaavat ilmaista itseään selvästi paremmin. Samalla paranevat oppimistulokset muissakin oppiaineissa, kuten äidinkielessä ja matematiikassa, mikä näkyy suoraan PISA-tutkimuksista. Erityisesti korostetaan oppilaiden omaa, aktiivista osallistumista taideaineissa. Tämä rohkaisee oppilaita osallistumaan opetukseen myös muissa aineissa, ja tällä tavoin he hyötyvät opetuksesta enemmän.

Kirjallisuuspalkinto

Neuvoston Ahvenanmaan-valtuuskunta teki jäsenehdotuksen A 1429 Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon sääntöjen muuttamisesta. Istunnossa hyväksyttiin valiokunnan mietinnön pohjalta suositus nro 32, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan antamaan Ahvenanmaalle oikeus nimittää omia edustajia palkintolautakuntaan ja osallistua palkintoehdokkaiden asettamiseen.

Muut ehdotukset

Muista valiokunnan käsittelemistä jäsenehdotuksista voidaan mainita ehdotus A 1440 pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudesta (suositus nro 12) sekä ehdotus A 1436 yhteispohjoismaisesta tutkimusprojektistä, joka koskee Pohjoismaiden koulutusjärjestelmien keskeyttäneitä ja pudokkaita (suositus nro 31). Jälkimmäisessä suosituksessa kehoitetaan Pohjoismaiden opetusministereitä pohtimaan, miten maat voisivat ottaa oppia toisiltaan toisen asteen koulutuksen keskeyttämiseen ja pudokasongelmaan liittyvissä asioissa.

Kokoukset ja vierailut

Valiokunta jatkoi yhteistyötään Baltian yleiskokouksen sisarvaliokunnan kanssa muun muassa koulutus- ja työmarkkina-asioissa. Tähän liittyen Baltian yleiskokouksen valtuuskunta teki helmikuussa Suomeen opintomatkan, joka keskittyi ammatilliseen koulutukseen. Matkan isäntänä toimi edustaja

Risto Autio, ja ohjelmassa oli käynti Opetushallituksessa sekä ammattiopistovierailut Espoossa ja Riihimäellä.

Risto Autio osallistui myös Tanskassa syyskuussa pidettyyn pohjoismaiseen kulttuurifoorumiin, jossa käsiteltiin naapurimaiden tv-kanavien näkyvyyttä digitalisoinnin jälkeen.

Valiokunnan jäsenet antoivat toimintavuonna myös kansallisia tilanneraportteja. Suomen raportoija *Tommy Tabermann* (sd) kertoi valiokunnalle muun muassa yliopistouudistuksista ja kouluammuskeluista.

4.3 Hyvinvointivaliokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi kokousta, joiden aiheita olivat muun muassa transrasvat, sosiaali- ja terveysalan organisaatorakenne sekä kaltoin kohdellut lapset. Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin esityksiä ja suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Sosiaali- ja terveysalan hallinto

Ministerineuvoston ehdotuksista valiokunta käsittelee ehdotuksen B 261 sosiaali- ja terveysalan uudeksi organisaatorakenteeksi. Valiokunta asettui ehdotuksen kannalle, ja siitä hyväksyttiin istunnossa suositus nro 18. Ehdotuksen taustalla oli halu tehostaa alan toimintaa ja tehdä siitä entistä tavoitteellisempaa. Sektorin laitosrakennetta ehdotettiin pelkistettäväksi siten, että laitoksia jää jäljelle kaksi: Göteborgin Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulu jatkaa toimintaansa ja vastaa kansanterveysnäkökulmasta. Muut laitokset yhdistetään Tukholmaan perustettavaan Pohjoismaiseen hyvinvointikeskukseen, joka aloittaa toimintansa vuoden 2009 alussa.

Valiokunta käsittelee neuvoston keskiryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1426 pohjoismaisesta terveydenhuoltoalueesta. Ehdotuksesta järjestetyn kuulemisen jälkeen valiokunta päätti, ettei yhteispohjoismaisen terveydenhoitoalueen perustamiselle ole edellytyksiä. Valiokunta halusi kuitenkin

Pohjoismaiden ministerineuvoston selvittävän harvinaisiin sairauksiin ja kalliisiin hoitoihin liittyviä pohjoismaisia yhteistyömahdollisuuksia. Puheenjohtajisto hyväksyi valiokunnan mietinnön pohjalta esityksen nro 7.

Naiset ja lapset

Valiokunta laati toimintavuoden pääte-mansa pohjalta valiokuntaehdotuksen A 1454 kaltoin kohdeltujen lasten aikuisiän sairastavuudesta. Ehdotukseen kerättiin tietoa vierailamalla laitoksissa, tapaamalla asiantuntijoita ja pitämällä aiheeseen keskittynyt kesäkokous Grönlannissa. Ehdotus poiki neuvoston istunnossa Pohjoismaiden ministerineuvostolle kohdistetun suosituk-sen nro 19, jossa suositetaan muun muassa lasten ja nuorten terveysongelmia koskevi-en lisätutkimusten tekemistä, terveysongel-mia käsittelevän tutkimussivuston perusta-mista sekä lasten turvakotien perustamista Pohjolaan.

Valiokunta käsitteli myös jäsenehdotuk-sen A 1433 naisten sukupuolielinten silpomisen estämisestä. Neuvoston istunnossa hyväksyttiin ehdotusta koskeva suositus nro 24, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan tutustumaan tarkemmin suku-puolielinten silpomiseen liittyviin ongelmiin ja edistämään siten tarvittavia pohjoismaisia ehkäisytoimenpiteitä. Suosituksessa nro 35 suositetaan lisäksi Pohjoismaiden hallituk-sille, että ne tekisivät silpomista torjuvasta lainsäädännöstä kansainvälisen aloitteen.

Transrasvat

Valiokunta jatkoi vuonna 2007 alkanutta transrasvakeskustelua. Sen perustana oli transrasvojen kieltämisestä tehty neuvos-ton sosiaalidemokraattisen ryhmän jäsen-ehdotus A 1411, joka käsiteltiin yhdessä kansalais- ja kuluttajavaliokunnan kanssa. Valiokunnat olivat erimielisiä siitä, tulisi-ko ehdotuksen perusteella ryhtyä toimen-piteisiin, mutta yhteisessä äänestyksessä ehdotus sai enemmistön tuen. Jäsenehdo-tuksesta hyväksyttiin istunnossa valiokunti-en mietinnön pohjalta ministerineuvostolle

kohdistettu suositus nro 20, jonka mukaan vahingollisten transrasvahappojen määrää elintarvikkeissa tulisi Tanskan esimerkin mukaisesti rajoittaa ja tuottajia tulisi keho-ttaa merkitsemään elintarvikkeet, jotka eivät sisällä transrasvaa.

Muut ehdotukset

Valiokunta käsitteli yhdessä kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan kanssa neuvoston keskiryhmän tekemän kulttuuri- ja terve-yssaiheisen jäsenehdotuksen A 1390, josta kerrotaan enemmän kulttuuri- ja koulutus-valiokunnan osuudessa. Valiokunta käsit-teli myös ministerineuvoston ehdotusta B 256 kestävän kehityksen strategiaksi, jonka yhtenä pääalueena on hyvinvointipolitiika. Tämä priorisointi herätti tyytyväisyyttä valiokunnassa, joka antoi tukensa kestävän pohjoismaisen hyvinvointipolitiikan aktiivi-selle edistämiseksi. Ehdotuksesta kerrotaan tarkemmin ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan osuudessa.

4.4 Kansalais- ja kuluttaja-valiokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi ko-kousta, joiden aiheista voidaan mainita muuntogeeniset organismit, turvapaikkaa hakevat lapset sekä rajat ylittävä turvatto-muus. Valiokunnan käsittelemien ehdotus-ten pohjalta hyväksyttiin suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakerto-muksen liitteestä 1.

GMO-tuotteet ja transrasvat

Valiokunta käsitteli toimintavuonna jäsen-ehdotukset A 1428 ja A 1432, jotka kos-kivat muuntogeenisiä organismeja sisältä-viä tuotteita (GMO-tuotteita). Valiokunta järjesti ehdotuksista asiantuntijakuulemi-sen ja laati mietinnön, jonka perusteella hyväksyttiin istunnossa suositukset 16 ja 34. Edellisessä suositetaan Pohjoismaiden ministerineuvostoa muun muassa selvit-

tämään yhteistyössä Pohjoismaiden hallitusten kanssa, onko nykyisiä normeja ja sääntöjä mahdollista tiukentaa siten, että huomioidaan kuluttajien toiveet ja oikeus saada tietoa muuntogeenisten organismien käytöstä tuotteiden valmistuksessa. Jälkimmäisessä suositetaan, että Pohjoismaiden hallitukset tukisivat maatalouden ja alan järjestöjen pyrkimyksiä perustaa vapaaehtoisilla sopimuksilla GMO-vapaita vyöhykkeitä Pohjoismaihin ja yrittäisivät saada EU:n hyväksynnän GMO-vapaiden vyöhykkeiden perustamiselle.

Valiokunta käsitteli myös yhdessä hyvinvointivaliokunnan kanssa sosiaalidemokraattisen ryhmän jäsenehdotuksen A 1411 transrasvojen kieltämisestä. Valiokuntien mietinnön pohjalta hyväksytystä suosituksesta nro 20 kerrotaan hyvinvointivaliokunnan osuudessa.

Turvapaikkaa hakevat lapset

Valiokunta asetti puheenjohtajansa *Ville Niinistön* (vihr) ehdotuksesta työryhmän selvittämään yksin turvapaikkaa hakevien lasten tilannetta. Ryhmän työn poikima valiokuntaehdotus sisältää laajan kirjon poliittisia toimia, jotka pureutuvat ilman huoltajaa turvapaikkaa hakevien lasten vaikeaan tilanteeseen sekä turvapaikkalasten yleisiin kasvuedellytyksiin.

Valiokuntaehdotuksesta A 1452 hyväksyttiin istunnossa Pohjoismaiden hallituksille kohdistettu suositus nro 21. Siinä kehoitetaan noudattamaan sekä edistämään kansainvälisesti Norjan käytäntöä, jonka mukaan ilman huoltajaa maahan tulevaa lasta ei poisteta maasta, ellei häntä ole varmasti vastaanottamassa perheenjäsen tai muu verkosto. Suosituksessa käsitellään myös lapsiperheiden turvapaikkahakemusten nopeutettua käsittelyä, lasten iän määrittelyä, lasten hoivaa, yksilöllisten suunnitelmien laatimista, koulutusta ja henkistä rasiutusta.

Ihmiskauppa ja pakkotyö

Valiokunta käsitteli neuvoston sosiaalidemokraattisen ryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1445 pakkotyötarkoituksessa

käytävän ihmiskaupan torjumisesta. Ehdotuksesta hyväksyttiin istunnossa valiokunnan mietinnön perusteella suositus nro 22, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan sisällyttämään valmisteilla olevaan ihmiskaupan vastaiseen pohjoismaiseen toimintasuunnitelmaan myös työvoiman hyväksikäyttötarkoituksessa käytävä ihmiskauppa ihmisoikeussopimuksen mukaisesti.

Oikeusyhteistyö

Valiokunta laati valiokuntaehdotuksen A 1453 pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamisesta. Sen perusteella hyväksyttiin istunnossa kaksi suositusta, nro 29 Pohjoismaiden ministerineuvostolle ja nro 37 Pohjoismaiden hallituksille. Ensimmäisessä suositetaan vahvistamaan yhteistyötä ja koordinoitua, joka liittyy kansallisten näkemysten määrittelyyn sekä eurooppalaisten ja kansainvälisten säädösten kansalliseen täytäntöönpanoon. Jälkimmäisessä suositetaan, että uusiin kansallisiin lakiesityksiin sisällytettäisiin viittauksia muiden Pohjoismaiden ajankohtaiseen lainsäädäntöön ja että lakien mahdollisista seurauksista muille Pohjoismaille tiedotettaisiin lakeja esitellessä.

Tämän lisäksi Pohjoismaiden neuvosto hyväksyi sisäisen päätöksen, jossa kaikkia valiokuntia kehoitetaan parantamaan Pohjoismaiden parlamentaarista yhteistyötä esimerkiksi EU-direktiivien kansallisessa toimeenpanossa.

Poliisiyhteistyö

Valiokunta käsitteli konservatiivisen ryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1422 rajat ylittävää turvattomuutta koskevasta yhteispohjoismaisesta voimainponnituksesta. Ehdotuksesta järjestettiin suullinen kuuleminen, jossa käsiteltiin pohjoismaista poliisiyhteistyötä. Asiantuntijat pitivät yhteistyön lisäämistä tarpeellisena esimerkiksi Suomen, Ruotsin ja Norjan rajaseuduilla ja varsinkin akuuteissa tilanteissa, ja he peräsivät operatiivisen yhteistyön mahdollistavan sopimuksen laatimista.

Valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa Pohjoismaiden ministerineuvostolle kohdistettu suositus nro 30, jossa kehoitetaan edistämään poliisin rajat ylittäviä toimintamahdollisuuksia Pohjoismaissa sekä tekemään Pohjoismaiden poliisiviranomaisten välinen yhteistyösopimus tehokkuuden ja työntekijöiden oikeuksien turvaamiseksi.

Kesämatka Puolaan

Valiokunnan kesäkokous pidettiin Puolan Varsovassa. Matkan aikana tutustuttiin erityisesti laittomaan ja lailliseen maahanmuuttoon, siirtolaisuuteen, Schengenin sopimukseen, ihmisoikeuksiin sekä turvapaikkapolitiikkaan. Jatkaakseen asiaan perehtymistä valiokunta päätti hankkia tietoa Pohjoismaiden turvapaikkajärjestelmistä. Suomen tilanteesta kertoi *Mikko Mäkinen* Metsälän vastaanottokeskuksesta.

4.5 Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi kokousta. Niissä käsiteltiin muun muassa laajoja ministerineuvoston ehdotuksia, jotka koskivat ympäristöön, kestäväan kehitykseen sekä maa-, metsä- ja kalatalouteen liittyvää pohjoismaista yhteistyötä. Valiokunta teki toimintavuonna elinkeinovaliokunnan kanssa tiivistä yhteistyötä, johon sisältyi muun muassa ehdotusten käsittelyä, yhteinen kalastusseminaari sekä istunnon aikana järjestetty tapaaminen ympäristö- ja maa- ja metsätalousministerien kanssa.

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin esityksiä ja suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Ministerineuvoston yhteistyöohjelmat

Valiokunta käsittelee kaksi laajaa ministerineuvoston ehdotusta, jotka koskivat pohjoismaisen ympäristöyhteistyön toimintaoh-

jelmaa sekä maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeyhteistyön puiteohjelmaa vuosiksi 2009–2012 (B 257 ja B 251). Niistä hyväksyttiin istunnossa suositukset 13 ja 15.

Ympäristöyhteistyön toimintaohjelmassa on neljä pääaluetta: ilmasto ja ilma, meri ja rannikkoalueet, biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit sekä kestävä kulutus ja tuotanto. Ehdotuksesta hyväksytyssä suosituksessa ministerineuvostoa kehoitetaan edistämään aktiivisesti sitä, että ministerineuvoston, Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän väliseen yhteistyöhön sisältyisi oleellisia ympäristöhankkeita.

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeyhteistyön puiteohjelman pääaiheita ovat muun muassa Pohjoismaiden kilpailukyky, ilmasto, geenivarat, rannikon ja maaseudun kehittäminen sekä terveys. Ehdotuksesta hyväksytyssä suosituksessa Pohjoismaiden neuvosto kehottaa Pohjoismaiden ministerineuvostoa lujittamaan energiankulutuksen ja kasvihuonekaasujen vähentämisyrittämiä puiteohjelman sektoreilla sekä edistämään aktiivisesti Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän kanssa tehtävää yhteistyötä.

Kestävän kehityksen strategia

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta sekä elinkeinovaliokunta käsittelevät yhdessä ministerineuvoston ehdotuksen kestäväan kehityksen strategiaksi (B 256). Ehdotuksesta keskusteltiin myös muissa valiokunnissa, koska se kattaa kestävyyskäsitteen taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen ulottuvuuden. Ehdotukseen oltiin yleisesti erittäin tyytyväisiä. Valiokuntien mietinnössä kritisoitiin lähinnä sitä, että yhteistyöministerit olivat päättäneet jättää laatimatta liikennesektorin kasvihuonekaasupäästöjen pohjoismaisen vähentämisstrategian.

Mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 14, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan perustamaan virallisia hallitusyhteistyöfoorumia ja liikennesektorin ilmastomyönteisyyden kehittämiseksi sekä kehittämään indikaattoreihin perustuvaa kestäväan kehityksen seuranta.

Pohjoismainen panttijärjestelmä

Valiokunta käsitteli palautuspakkausten yhteispohjoismaisen panttijärjestelmän perustamista yhdessä elinkeinovaliokunnan kanssa. Asian katsottiin olevan tärkeä kansalaisille ja kuluttajille, ja yhteispohjoismaisen järjestelmän kehittämismahdollisuuksia pidettiin hyvinä. Valiokunnat päättivät järjestää aiheesta kuulemisen, johon kutsutaan panimoalan, kaupan ja muiden sidosryhmien edustajia. Tavoitteena on laatia aiheesta valiokuntaehdotus vuoden 2009 alussa.

Petoeläinkannat ja muut ehdotukset

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta sekä elinkeinovaliokunta perustivat vuonna 2007 yhteisen työryhmän käsittelemään jäsenehdotusta A 1403 yhteispohjoismaisesta petoeläinkantojen hoitamisesta. Työstä kerrotaan elinkeinovaliokunnan osuudessa, jossa esitellään myös valiokuntien yhdessä käsittelemät jäsenehdotukset ilmastomyönteisen liikennepolitiikan pohjoismaisesta toimintasuunnitelmasta ja pohjoismaisesta kalastuspolitiikasta (A 1447 ja A 1423).

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta käsitteli toimintavuonna myös kolmea muuta ehdotusta. Näistä ensimmäinen oli yhteispohjoismaista toriumvoiman tutkimus- ja kehittämispanostusta koskenut ehdotus A 1434, jolle ei löytynyt valiokunnasta kannatusta. Toinen ehdotus oli neuvoston keskiryhmän laatima jäsenehdotus A 1442, jonka mukaan Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston tulisi yhdessä selvittää organisaatioiden toiminnan ympäristövaikutuksia ja laatia kummallekin organisaatiolle ympäristöpolitiikka. Kolmas, neuvoston sosiaalidemokraattisen ryhmän tekemä ehdotus A 1443 koski yhteispohjoismaista lajitietokantaa kasvi- ja eläinlajien häviämisen pysäyttämiseksi. Näiden ehdotusten käsittely jatkuu vuonna 2009.

Matkat ja kokoukset

Valiokunnan kesämatka suuntautui Ukrainaan ja Valko-Venäjälle. Matkaan osallistui myös Baltian yleiskokouksen ympäristön-

suoja- ja energiavaliokuntien sekä Pohjoismaiden Investointipankin edustajia. Matkan aikana tavattiin ministeriön, oppositio puolueiden ja kansalaisjärjestöjen edustajia. Pääpaino oli kuitenkin ydinvoima-asioissa. Valiokunta kävi Valko-Venäjän kansallisessa säteilylääketieteen keskuksessa sekä radiologisessa instituutissa, tutustui säteilylle altistuneen alueen ennallistamishankkeeseen ja vieraili Tšernobylyssä Ukrainassa.

Valiokunta järjesti yhdessä Baltian yleiskokouksen sisarvaliokuntien kanssa kaksi yhteiskokousta. Ensimmäinen niistä pidettiin huhtikuussa Stavangerissa, ja aiheena olivat kotitalousjätteet. Toinen yhteiskokous järjestettiin toukokuussa Virossa, ja siinä perehdyttiin uusiutuvaan energiaan.

4.6 Elinkeinovaliokunta

Valiokunnalla oli toimintavuonna kaikkiaan viisi kokousta, joissa käsiteltiin petoeläinkantojen hoitamista, kalastusta ja innovaatiopolitiikkaa. Valiokunta teki ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kanssa tiivistä yhteistyötä, johon sisältyi muun muassa ehdotusten käsittelyä, yhteinen kalastusseminaari sekä istunnon aikana järjestetty tapaaminen ympäristö- ja maa- ja metsätalousministerien kanssa.

Elinkeinovaliokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin esityksiä ja suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Petoeläinkannat

Elinkeinovaliokunta sekä luonto- ja ympäristövaliokunta perustivat vuonna 2007 yhteisen työryhmän käsittelemään jäsenehdotusta A 1403 yhteispohjoismaisesta petoeläinkantojen hoidosta. Ryhmän tehtävänä oli pohtia suurpetokantojen hoitamiseen liittyvän pohjoismaisen yhteistyön vahvistamista. Petoeläinasioita käsiteltiin myös yhteiskokouksessa, joka molemmilla valiokunnilla oli ympäristö- sekä maa- ja metsätalousministerien kanssa istunnon aikana.

Valiokunnat laativat jäsenehdotuksesta mietinnön, josta puheenjohtajisto hyväk-

syi Norjan, Ruotsin ja Suomen hallituksille kohdistetun esityksen nro 4 yhteispohjoismaisesta petoeläinkantojen hallintajärjestelmästä. Siinä kehoitetaan muun muassa yhtenäistämään alan terminologiaa ja ilmoitusmenettelyä, laatimaan pitkällä aikavälillä populaatiotason hoitosuunnitelmia, edistämään eri kantojen ja lajien suojelua sekä ottamaan huomioon kansalaisten ja elinkeinon elämän näkemykset.

Kalastus

Elinkeinovaliokunta sekä luonto- ja ympäristövaliokunta käsitelivät neuvoston konservatiivisen ryhmän tekemän kalastuspoliittisen jäsenehdotuksen A 1423. Sen käsittelyn yhteydessä valiokunnat järjestivät Tukholman-kokousten yhteydessä tammi-kuussa kalastusseminaarin, johon osallistui myös kansallisten parlamenttien jäseniä. Seminaarissa käsiteltiin asiantuntija-alustusten pohjalta EU:n kalastuspolitiikkaa, kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia ja pohjoismaista kalastusyhteistyötä.

Puheenjohtajisto hyväksyi valiokunnan mietinnön pohjalta esityksen nro 5 pohjoismaisesta voimainponnituksesta kalakantojen ja kalastuselinkeinon pelastamiseksi. Siinä Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan muun muassa vahvistamaan Pohjoismaiden kansainvälisiä neuvotteluasemia projekteilla, jotka keskittyvät ilmastomuutokseen ja kalavaroihin, merialueiden hoitosuunnitelmiin sekä kalastuksen kannattavuuden turvaamiseen.

Ilmastomyönteinen liikennepolitiikka

Elinkeinovaliokunta sekä luonto- ja ympäristövaliokunta käsitelivät niin ikään yhdessä neuvoston vasemmistososialistisen vihreän puolue ryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1447 ilmastomyönteisen liikennepolitiikan pohjoismaisesta toimintasuunnitelmasta. Valiokuntien mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa Pohjoismaiden hallituksille kohdistettu suositus nro 17, joka koski kyseisen toimintasuunnitelman laatimista. Suunnitelmassa tulisi keskittyä muun muassa liikennesektorin yhteisiin tutkimus- ja

kehityshankkeisiin ja pohjoismaisen yhteistyön lisäämiseen energiatehokkaiden sekä ilmasto- ja ympäristömyönteisten liikennetarkaisujen kehittämiseksi.

Valiokunnat käsitelivät yhdessä myös ministerineuvoston ehdotuksen kestävästä kehityksen strategiaksi 2009–2012 (B 256) ja valmistelivat valiokuntaehdotusta palautuspakkausten yhteispohjoismaisen panttijärjestelmän perustamisesta. Näitä ehdotuksia käsitellään ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan osuudessa.

Innovaatiopolitiikka

Elinkeinovaliokunta käsiteli neuvoston keskiryhmän tekemän ehdotuksen A 1441 pohjoismaisesta innovaatiopolitiikasta, ja valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa kaksi suositusta (26 ja 36). Edellisessä Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan kehittämään heikon kilpailukyvyyn alueiden yhteispohjoismaisia kehittämistrategioita sekä vahvistamaan pohjoismaista innovaatioyhteistyötä siten, että visio Pohjoismaista rajattomana innovaatioalueena voisi toteutua. Jälkimmäisessä suosituksessa Pohjoismaiden hallituksia kehoitetaan korostamaan alueellista näkökulmaa Euroopan innovaatioyhteistyössä, jotta myös EU:n ulkopuoliset Pohjois-Euroopan maat voisivat osallistua yhteistyöhön.

Ministerineuvoston ehdotukset

Ministerineuvoston ehdotuksista valiokunta käsiteli työelämäalan yhteistyöohjelman sekä aluepoliittisen yhteistyöohjelman vuosiksi 2009–2012 (B 250 ja B 260). Työelämäalan yhteistyöohjelmaa käsitellessään valiokunta piti myönteisenä sitä, että ohjelma keskittyy EU:hun ja muihin kansainvälisiin foorumeihin ja että rajaesteet ovat yhtenä ohjelman painopistealueena. Valiokunta korosti myös siirtolaisten osallistamista Pohjoismaiden työmarkkinoille. Ehdotuksesta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 27.

Uuteen aluepoliittiseen yhteistyöohjelmaan valiokunta suhtautui yleistasolla myönteisesti. Valiokunta peräsi kuitenkin konkreettisuutta ja halusi muun muassa,

että ohjelma kytkettäisiin selvemmin EU:n vuoden 2009 alussa esittelemään Itämeri-strategiaan. Lisäksi kaivattiin lisähuomion kohdistamista haja-asutusalueiden asuin-edellytyksiin. Valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 28.

Ministerineuvosto teki myös ehdotuksen B 259 pohjoismaisen innovaatiopalkinnon perustamiseksi, mutta valiokunta ei asettanut tukemaan ehdotusta. Perusteena oli se, että uusien pohjoismaisten palkintojen perustaminen syö helposti palkintojen huomioarvoa. Tämän lisäksi innovointialalla on valiokunnan mielestä jo ennestään paljon palkintoja. Istunnossa hyväksyttiin valiokunnan näkemyksen mukainen suositus nro 25, jossa ministerineuvostolle suositetaan, että se ei perusta ehdotettua innovaatiopalkintoa.

Muut asiat

Valiokunnan kesäkokous pidettiin Brysselissä. Liikennesektorin ilmasto- ja energia-kysymyksiin painottuneen matkan aikana tavattiin EU-parlamentin ja Euroopan komission edustajia.

Valiokunnan jäsen *Janne Seurujärvi* (kesk) valittiin Pohjoismaiden neuvoston edustajaksi Itämeren parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) työmarkkina- ja hyvinvointityöryhmään.

4.7 Tarkastuskomitea

Tarkastuskomitea kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Komitean tämänvuotinen tarkastustoimeksianto keskittyi ministerineuvoston projektinhallintaan, ja tarkasteltavaksi otettiin neljä projektia: Nordplus-vaihto-ohjelmat, lukivaikeuksien kartoitusprojekti, työelämän myönteisiä tekijöitä selvittänyt projekti sekä Itämeren energiaverkostohanke.

Komitean laatiman ehdotuksen A 1451 pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 30, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa kehoitetaan vähentämään hankkeita ja keskittymään pohjoismaista hyötyä tuottaviin profiilihankkeisiin. Lisäksi kehoitetaan keskittymään konkreettisiin tavoitteisiin, läpinäkyvyyteen, seurantaan ja tavoitteiden toteutumiseen. Hanke-käsitteen määrittelyä kehoitetaan niin ikään selkiyttämään.

5 TIEDOTUS

Neuvoston yleistä tiedotusstrategiaa koordinoi Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteinen viestintäosasto, joka sijaitsee Kööpenhaminassa. Osastoon kuuluu useiden tiedottajien lisäksi kääntäjiä ja tulkkeja sekä julkaisuyksikkö.

Suomen valtuuskunnalla oli myös omaa tiedotustoimintaa. Valtuuskunnan sihteeristö lähetti lehdistötiedotteita ja järjesti ennen istuntoa lehdistötilaisuuden yhdessä pohjoismaisen yhteistyöministerin kanssa.

Mielipidetutkimus

Neuvosto ja ministerineuvosto teettivät neuvoston istunnon alla tutkimuksen, jossa selvitettiin pohjoismaisen yhteistyön tunnettuutta kansalaisten keskuudessa. Lisäksi selvitettiin käsityksiä eri yhteistyöalueiden tärkeydestä. Tutkimukseen valittiin edustava otos Pohjoismaiden aikuisväestöstä, ja haastatteluja tehtiin yhteensä 2 500 kappaletta syyskuussa 2008.

Neuvoston ja ministerineuvoston tunnettuus paljastui tutkimuksessa hyväksi; 76 prosenttia vastaajista tunsivat jommankumman järjestön. Kuitenkin vain kuusi prosenttia vastaajista katsoi, että neuvoston ja ministerineuvoston päätökset vaikuttavat olennaisesti heidän arkeensa. Yhteensä 36 prosenttia katsoi päätösten vaikuttavan jonkin verran, ja 30 prosenttia oli sitä mieltä, että päätöksillä on vain erittäin vähän tai ei lainkaan vaikutusta arkeen.

Pohjoismaiden hyödyllisimpinä ja tärkeimpinä yhteistyöalueina pidettiin monikansallisen rikollisuuden torjumista (83 %) sekä ympäristönsuojelua ja ympäristön tilan parantamista (73 %).

Pohjoismaiden vahvuuksista vastaajat mainitsivat tasa-arvon (59 %) sekä koulutuksen ja tutkimuksen (52 %); heikkoina

alueina pidettiin vanhustenhoitoa (23 %) ja heikoimmassa asemassa olevien yhteiskuntaryhmien auttamista (26 %). Yhteensä 77 prosenttia vastaajista piti pohjoismaista hyvinvointimallia esikuvallisena muulle maailmalle. Erityisesti Pohjoismaat voisivat toimia esikuvana demokratian ja ihmisoikeuksien edistämisessä (16 %) sekä ilmasto- ja ympäristötyössä (15 %).

Lehtimiesapurahat

Pohjoismaiden neuvosto jakaa vuosittain lehtimiesapurahoja kussakin Pohjoismaassa. Apurahaohjelman tarkoituksena on antaa toimittajille mahdollisuus raportoida Pohjoismaiden olosuhteista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä. Suomen osuus apurahasummasta oli 90 000 Tanskan kruunua, eli noin 12 000 euroa.

Apurahojen saajista päättivät neuvoston puheenjohtajiston suomalaisjäsenet *Erkki Tuomioja* (sd), *Christina Gestrin* (r) ja *Lyly Rajala* (kok) sekä valtuuskunnan puheenjohtaja *Paavo Arhinmäki* (vas). Suomesta tuli kaikkiaan 40 hakemusta, ja apuraha myönnettiin seuraaville kymmenelle hakijalle:

– KD-viikkolehden toimittaja *Maija Hurri* Vantaalta sai 7 500 Tanskan kruunua (noin 1 000 euroa) tutustuakseen suomenkielisiin tv- ja radio-ohjelmiin Ruotsissa.

– Vapaa toimittaja *Ilmari Kesäniemi* Jyväskylästä sai 11 200 kruunua (noin 1 500 euroa) tutustuakseen kaksikielisiin ruotsin-suomalaisiin nuoriin Ruotsin työmarkkinoilla sekä perehtyäkseen Ruotsin kulttuurin ja yhteiskunnan suomalaisiin vaikuttajiin vuonna 1809.

– Perussuomalainen-lehden päätoimittaja *Harri Lindell* Huittisista sai 7 500 kruunua (noin 1 000 euroa) selvittääkseen suomen

kielen ja ruotsinsuomalaisten asemaa Ruotsissa tapaamalla muiden muassa Ruotsin valtiopäivien suomalaistaustaisia valtiopäiväedustajia.

– Etelä-Suomen Sanomien toimittaja *Elina Pajari* Lahdesta sai 8 900 kruunua (noin 1 200 euroa) perehtyäkseen Tukholman liikennejärjestelyihin, erityisesti ruuhkamaksuihin.

– Nokian Uutiset -lehden toimittaja *Marika Riikonen* Tampereelta sai 11 200 kruunua (noin 1 500 euroa) tutustuakseen ruotsalaisten ja norjalaisten kirjastojen nuortenosastoihin ja haastatellakseen nuortenkirjailijoita.

– MTV3:n tutkiva toimittaja *Hanna Ruokangas* Vantaalta sai 7 500 kruunua (noin 1 000 euroa) tutustuakseen Ruotsissa ja Norjassa ajankohtaisohjelmien tekoon.

– Kyrkpressen-lehden toimittaja *Mira Strandberg* Kirkkonummelta sai 9 700 kruu-

nua (noin 1 300 euroa) raportoidakseen Islannissa pidettävästä ekumeenisesta pohjoismaisesta naiskonferenssista ja Islannin kirkollisesta elämästä.

– Vapaa toimittaja *Arja Ukkonen* Anjalankoskelta sai 11 200 kruunua (noin 1 500 euroa) tutustuakseen Ruotsin Ystadin kaupunkiin ja erityisesti siellä sijaitseviin Wallander-studioihin.

– Paperiliitto ry:n päätoimittaja *Jukka Vesterinen* Helsingistä sai 6 000 kruunua (noin 800 euroa) tutustuakseen ruotsalaisten metsäteollisuusyritysten yhteistoimintamennettelyyn, irtisanomissuojaan, korvauksiin, paikallisten neuvottelujen toimivuuteen ja henkilöstöryhmien yhteistyöhön.

– Tuottaja *Petri Vironen* Juvalta sai 9 000 kruunua (noin 1 200 euroa) perehtyäkseen ruotsalaiseen maahanmuuttopolitiikkaan ja tutustuakseen ensimmäisen ja toisen sukupolven ruotsinsuomalaisten elämään.

6

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PALKINNOT

Pohjoismaiden neuvostolla on neljä palkintoa: kirjallisuuspalkinto, musiikkipalkinto, luonto- ja ympäristöpalkinto sekä elokuva-palkinto. Palkinnot jaetaan vuosittain samansuuruisina, eli 350 000 Tanskan kruunua (noin 47 000 euroa) kukin. Palkinnot luovutettiin neuvoston Helsingin-istunnon yhteydessä järjestetyssä palkinnonjakotilaisuudessa Kulttuuritalossa 28. lokakuuta.

Kirjallisuuspalkinto Tanskaan

Neuvoston kirjallisuuspalkinnon perustivat Pohjoismaiden hallitukset vuonna 1961, ja se jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1962. Sen jälkeen kirjallisuuspalkinto on myönnetty vuosittain kaunokirjalliselle teokselle, joka on kirjoitettu jollakin Pohjoismaiden kielistä. Palkinnolla halutaan lisätä kiinnostusta naapurimaiden kieliin ja kirjallisuuteen sekä vahvistaa Pohjoismaiden kulttuurista yhteenkuuluvuutta.

Palkinnonsaajan valitsee pohjoismainen palkintolautakunta, jonka toimikausi on nelivuotinen. Lautakunnan suomalaisjäsenet olivat toimintavuonna kirjallisuuskriitikko *Timo Hämäläinen* ja kirjailija *Peter Mickwitz*. Varajäseninä olivat toimittaja *Pia Tengström* ja tutkija *Kristina Malmio*.

Myös Grönlannin, Färsaarten ja saamelaisalueen kirjailijayhdistykset ovat voineet asettaa ehdolle kirjoja, ja sama oikeus on nyt tulossa Ahvenanmaalle. Neuvoston vuoden 2008 istunnossa hyväksyttiin nimittäin kirjallisuuspalkinnon sääntöjen muuttamista käsitellyt suositus nro 32, jonka myötä Ahvenanmaa saa oikeuden nimittää omia edustajia palkintolautakuntaan ja osallistua ehdokkaiden nimeämismenettelyyn.

Vuoden 2008 kirjallisuuspalkinnon sai tanskalainen kirjailija *Naja Marie Aidt* no-

vellikokoelmastaan *Bavian* (Gyldendal, 2007). Palkintolautakunta toteaa perusteluissaan seuraavasti: ”Suru, elämänilo, kipu, ahdistus ja lohdutus paistavat Naja Marie Aidtin novellien läpi klassisesti ja samalla yllättävän uutta luovasti ja vivahteikkaasti. Siten novellit ilmentävät harvinaista aitoa elämänviisautta.”

Suomesta oli asetettu ehdolle *Leena Krobnin* Mehiläispaviljonki: kertomus parvista (Teos, 2006), joka on ilmestynyt ruotsiksi *Seija Torpefältin* käännöksenä Bipaviljongen: en berättelse om svärmar (Kabusa böcker, 2008). Toisena ehdokkaana oli *Merete Mazzarellan* essee Fredrika Charlotta född Tengström: en nationalskallds hustru (Svenska litteratursällskapet i Finland, 2007). Teos on julkaistu *Raija Virtasen* suomennoksena Fredrika Charlotta o.s. Tengström: kansallisrunoilijan vaimo (Tammi, 2007).

Musiikkipalkinto Tanskaan

Luovalle ja esittäville säveltaiteelle myönnettävä neuvoston musiikkipalkinto jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1965. Aluksi palkinto myönnettiin joka toinen vuosi, mutta vuodesta 1990 lähtien se on jaettu vuorovuosin luovalle säveltaiteelle, eli jonnekin elossa olevan pohjoismaisen säveltäjän teokselle, ja vuorovuosin esittäville säveltaiteelle. Tänä vuonna oli vuorossa luova säveltaide, ja palkintoa tavoitteli 12 musiikallista ja oopperaa.

Palkinnonsaajan valitsee Pohjoismaiden ministerineuvoston nimittämä viisijäseninen palkintolautakunta, jonka toimikausi on nelivuotinen. Lautakunnan suomalaisjäsen oli säveltäjä *Pebr-Henrik Nordgren*.

Vuoden 2008 musiikkipalkinnon sai tanskalaissäveltäjä *Peter Bruun* oopperasta *Miki Alone* (2002). Teos on kamariyhtyeelle ja sopraanolle kirjoitettua musiikkiteatteria, josta palkintolautakunta totesi seuraavasti: ”Kuulija aistii tekstin ja musiikin hienostuneesta vuorovaikutuksesta sekä huumoria että charmia, ja teos paitsi koskettaa myös viettelee. Teosta kannattelee rytmisen syke, ja sen sävelkieli on milloin modernia ja kekeellistä, milloin ”*Tom Waitsia*” ja milloin kansanmusiikkisävytteisen pohjoismaista. Aina ilmaisu on kuitenkin yhtä vangitsevaa.”

Suomesta olivat ehdolla *Mauri Kunaksen* teokseen perustuva koko perheen ooppera *Hui Kauhistus* (2006), jonka musiikista vastaa *Jukka Linkola* ja libretosta *Sami Parkkinen*, sekä musikaali *Patukka-ooppera* (2007). Sen musiikin on kirjoittanut *Iiro Rantala* ja laulutekstit *Heikki Salo*. Ahvenanmaata edusti rockooppera *Nostradamus* (2001), jonka on säveltänyt *Nikolo Kotzev* ja jonka ovat sanoittaneet *Joe Lynn Turner*, *Glenn Hughes*, *Göran Edman*, *Doogie White* ja *Jörn Lande*.

Luonto- ja ympäristöpalkinto Islantiin

Neuvoston luonto- ja ympäristöpalkinto perustettiin vuonna 1994 kahden kulttuuripalkinnon rinnalle. Sääntöjen mukaan palkinto voidaan myöntää pohjoismaiselle yritykselle, organisaatiolle, viestimelle tai henkilölle, joka on esikuvallisesti ottanut luonnon ja ympäristön huomioon toiminnassaan tai joka on muutoin antanut merkittävän panoksen luonto- ja ympäristötyöhön.

Palkinnonsaajan valitsee pohjoismainen lautakunta, jonka toimikausi on nelivuotinen. Lautakunnan suomalaisjäsenet ovat yksikönpäällikkö *Alec Estlander* Suomen ympäristökeskuksesta ja toimittaja-kirjailija *Erik Wablström*. Varajäseninä toimivat akatemiatutkija *Minna Halme* ja viestintäjohtaja *Päivi Sihvola*.

Vuoden 2008 luonto- ja ympäristöpalkinnon aiheena oli energiankulutuksen pienentäminen entistä paremmilla menetelmillä. Palkinnon sai islantilaisyritys *Marorka* kehittämästään tietoteknisestä työkalusta, jolla voidaan merkittävästi vähentää me-

riliikenteen energiankulutusta ja päästöjä. Palkintolautakunta perustelee valintaansa seuraavasti: ”*Marorka* on onnistunut esikuvallisesti yhdistämään tutkimuksen ja tuotekehityksen, jotka voivat pitkällä aikavälillä parantaa ilmaston tilaa. Tämän lisäksi tuotteen teollinen tuotanto on saatu kannattavaksi. Merenkulkuteollisuus on nimetty viime aikojen kansainvälisessä ympäristökeskustelussa vakavaksi päästölähteeksi, mutta *Marorkan* innovaatio auttaa pienentämään tätä kansainvälistä ongelmaa.”

Suomen ehdokkaat olivat *Ravensoft oy* ja *Are oy*. *Ravensoftin* kehittämä *Green Snapper* -ohjelmisto voi vähentää työasemien sähkönkulutusta jopa 50 prosenttia, ja *Aren Sensus*-talotekniikkajärjestelmä mahdollistaa kiinteistöissä huomattavat energiansäästöt sekä laadukkaat sisäolosuhteet ilman, että rakennuksen investointikustannukset juuri kasvaisivat. Ahvenanmaan ehdokkaana oli *Retpack Solutions Ab*, joka on kehittänyt olut-, vesi- ja virvoitusjuomapakkausten logistiikkaohjauksen tietojärjestelmän.

Elokuvapalkinto Ruotsiin

Neuvosto hyväksyi vuoden 2004 istunnossaan suosituksen pohjoismaisesta elokuvapalkinnosta, joka on jaettu vuosittain vuodesta 2005 lähtien. Palkittavan elokuvan tulee sääntöjen mukaan liittyä pohjoismaiseen kulttuuripiiriin ja olla taiteellisesti omaperäinen. Palkintosumma jaetaan tasan käsikirjoittajan, ohjaajan ja tuottajan kesken.

Palkinnonsaajasta päättävän pohjoismaisen palkintolautakunnan toimikausi on kolmivuotinen, ja sen suomalaisjäsen on toimittaja *Johanna Grönqvist*. Varajäsenenä on tuottaja *Kati Sinisalo*.

Vuoden 2008 elokuvapalkinto myönnettiin ruotsalaisohjaaja *Roy Anderssonille* ja tuottaja *Pernilla Sandströmille* elokuvasta *Sinä elävä* (*Du levande*, 2007). Yksimielinen palkintolautakunta perusteli valintaansa seuraavasti: ”*Roy Andersson* pohtii loistavassa elokuvassaan *Sinä elävä* ihmisen elämää, kuolemaa ja haurasta kaipuuta. Tämän arkielämän sinfonian ainutlaatuinen visuaalinen tyyli ja kerrontarytmi haastavat vanhat elokuvakäsityksemme ja opettavat samalla aistejamme laulamaan

uutta laulua. – – Sinä elävä muistuttaa niistä mahdollisuuksista, joita elokuvailmaisuus tarjoaa erittäin omaperäisten visioiden toteuttamiseen.”

Suomesta oli asetettu ehdolle *Dome Karukosken* ohjaama, *Marko Leinon* käsikirjoittama ja *Markus Selinin* tuottama *Tummiemien perhosten koti*, joka perustuu *Leena Landerin* romaaniin.

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON ORGANISAATIO

Pohjoismaiden neuvosto on yli 50 vuotta vanha Pohjoismaiden parlamenttien ja hallitusten yhteistyöelin. Neuvoston perustivat vuonna 1952 Tanska, Islanti, Norja ja Ruotsi. Suomi liittyi neuvostoon vuonna 1955. Pohjoismaiden neuvoston työhön osallistuvat Pohjoismaiden lisäksi myös Färsaarten, Grönlannin ja Ahvenanmaan itsehallintoalueet.

Yhteistyön perustana ovat vuonna 1962 solmittu Helsingin sopimus muutoksineen ja neuvoston työjärjestys. Helsingin sopimuksen viimeisimmät muutokset tulivat voimaan vuoden 1996 alussa ja neuvoston työjärjestyksen muutokset vuonna 2008.

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Pohjoismaiden hallitusten yhteistyöelin. Se panee täytäntöön Pohjoismaiden neuvoston suosituksia ja antaa puolestaan neuvostolle hyväksyttäväksi omia ehdotuksiaan. Ministerineuvosto antaa neuvostolle vuosittain kertomuksen toiminnastaan sekä seuraavan vuoden budjettiehdotuksen ja toimintasuunnitelman. Ministerineuvosto laatii myös sektorikohtaisia suunnitelmia politiikan eri aloille.

Neuvoston ja ministerineuvoston puheenjohtajuus kiertävät säännöllisesti Pohjoismaalta toiselle. Ministerineuvoston puheenjohtajuus edeltää neuvoston puheenjohtajuutta siten, että sama maa on peräkkäisinä vuosina ministerineuvoston ja sen jälkeen neuvoston puheenjohtajana. Vuonna 2008 Suomi oli neuvoston ja Ruotsi ministerineuvoston puheenjohtajamaa.

Yleiskokous

Yleiskokous on neuvoston korkein päättävä elin. Sen tehtävänä on antaa suosituksia ja lausuntoja, vahvistaa neuvoston työjärjestys ja valita neuvoston presidentti, varapresi-

dentti sekä puheenjohtajiston ja neuvoston muiden elinten jäsenet.

Yleiskokouksessa on 87 Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden parlamenteista valittua jäsentä sekä hallitusten edustajat, jotka ovat Pohjoismaiden hallitusten ministereitä.

Yleiskokous kokoontuu istuntoon keran vuodessa syksyisin. Helsingin sopimuksen mukaan on lisäksi mahdollista kutsua koolle ylimääräinen istunto tai teemaistunto. Äänioikeus on vain neuvoston valituilla jäsenillä eli parlamentaarikoilla.

Puheenjohtajisto

Puheenjohtajisto on neuvoston ylin päättävä elin, kun yleiskokous ei ole koolla, ja sillä on tällöin yleiskokouksen päätöksentekovaltuudet. Puheenjohtajisto johtaa ja koordinoi neuvoston toimintaa sekä varmistaa neuvoston toiminnan nivoutumisen kansallisten parlamenttien ja kansainvälisten järjestöjen toimintaan. Puheenjohtajisto valmistelee yleisiä poliittisia ja hallinnollisia asioita, mukaan lukien Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti, ulko- ja turvallisuuspoliittiset asiat sekä neuvoston kansainvälinen yhteistyö.

Puheenjohtajisto käsittelee lisäksi ne jäsen ehdotukset, joita ei lähetetä valiokuntien käsittelyyn. Se voi toimia yleiskokouksen puolesta ja tehdä esityksiä tai antaa lausuntoja yhteistyöhön liittyvistä asioista, joiden käsittely ei voi odottaa seuraavaan istuntoon.

Puheenjohtajiston muodostavat presidentti, varapresidentti ja yksitoista muuta jäsentä, jotka yleiskokous valitsee. Jokaisen viiden maan valtuuskunnan ja jokaisen puolue ryhmän on oltava edustettuna puheenjohtajistossa. Puheenjohtajiston puheenjohtajina toimivat neuvoston president-

ti ja varapresidentti, jotka valitaan maasta, jossa neuvoston istunto kulloinkin pidetään. Vuoden 2008 istunto pidettiin Helsingissä, ja puheenjohtajuus oli Suomella. Vuoden 2009 alussa puheenjohtajuus siirtyi Ruotsille.

Valiokunnat

Neuvostossa on viisi valiokuntaa: kulttuuri- ja koulutusvaliokunta, hyvinvointivaliokunta, kansalais- ja kuluttajavaliokunta, ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta ja elinkeinovaliokunta. Kullakin valiokunnalla on oltava puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Valiokunnissa on viisitoista jäsentä, paitsi hyvinvointivaliokunnassa neljätoista.

Valiokunnat valmistelevat asioita yleiskokouksen tai puheenjohtajiston päätettäväksi. Ne käsittelevät jäsenehdotuksia, ministerineuvoston ehdotuksia, pohjoismaisten laitosten kertomuksia, ministerineuvoston ilmoituksia hyväksytyjen suositusten toteuttamisesta, saapuneita kirjelmiä ja muita asioita. Myös ministerineuvoston selonteko yhteistyön suunnitelmista ja budjettiehdotus käsitellään kaikissa valiokunnissa.

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Valiokunta käsittelee kysymyksiä, jotka liittyvät pohjoismaiseen ja kansainväliseen taiteeseen ja yleiskulttuuriin, monikulttuuriseen Pohjolaan, elokuvaan ja tiedotusvälineisiin, kieliin, urheiluun, Norden-yhdistykseen ja vapaaehtois sektoriin, lasten- ja nuortenkulttuuriin, perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksiin, pohjoismaisiin koulutusmarkkinoihin, kansansivistykseen ja aikuiskoulutukseen, elinikäiseen oppimiseen sekä tutkimukseen, tutkijakoulutukseen ja tutkijainvaihtoon.

Hyvinvointivaliokunta

Valiokunta käsittelee hyvinvoinnin järjestelmiä ja muita turvajärjestelmiä, sosiaali-, terveys- ja vammaisasioita, rakentamista ja asumista, perhe-, lapsi- ja nuorisopoliittisia kysymyksiä sekä huumeiden ym. päihteen väärinkäyttöön liittyviä asioita.

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta

Valiokunta valmistelelee kansalaisten ja kuluttajien oikeuksiin liittyviä asioita ja niiden lisäksi yleisluonteisia, muun muassa demokratiaan, ihmisoikeuksiin ja tasa-arvoon liittyviä asioita. Sen vastuulle kuuluvat seuraavat politiikan alueet: demokratia, ihmisoikeudet, kansalaisten oikeudet, tasa-arvo, kuluttaja-asiat, elintarvike turvallisuus, rikollisuuden torjunta, myös kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin torjunta, oikeuspoliittiset asiat, siirtolais- ja pakolaispolitiikka sekä rasismiin vastainen yhteistyö.

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Valiokunnalle kuuluvat ympäristöä, maa-, metsä- ja kalataloutta, kestävä kehitystä ja energiaa koskevat kysymykset. Valiokunnalla on yleisvastuu kestävästä kehityksestä ja siten myös maa-, metsä- ja kalatalouden elintarvikeosuudesta.

Elinkeinovaliokunta

Valiokunta käsittelee kysymyksiä, jotka koskevat talouden ja tuotannon perusedellytyksiä, elinkeinoelämää ja teollisuutta, sisämarkkinoita, vapaata liikkuvuutta, rajaesteiden poistamista, kauppaa, alueita ja rakennetukea, työllisyyttä ja työmarkkinoita, työympäristöä, infrastruktuuria ja liikennettä, viestintää ja tietotekniikkaa.

Tarkastuskomitea

Tarkastuskomitean tehtävänä on tarkastaa yhteispohjoismaisin varoin rahoitettavaa toimintaa ja vastata yleiskokouksen päättämästä pohjoismaisen yhteistyön tarkastustoiminnasta. Komitea vastaa myös Helsingin sopimuksen, muiden pohjoismaista yhteistyötä koskevien sopimusten, neuvoston työjärjestyksen ja muiden sisäisten määräysten tulkintaan liittyvistä asioista sekä osallistuu näiden säännöstöjen muutosvalmisteluihin.

Vaalikomitea

Vaalikomitea valmistelee kaikki yleiskokouksen toimittamat vaalit sekä mahdolliset täydennysvaalit, jotka puheenjohtajisto toimittaa neuvoston puolesta. Vaalikomiteassa on seitsemän jäsentä.

Valtuuskunnat

Kunkin maan valitut jäsenet, varajäsenet ja hallituksen edustajat muodostavat maansa valtuuskunnan neuvostossa. Suomen valtuuskuntaan kuuluu 18 eduskunnan ja kaksi Ahvenanmaan maakuntapäivien valitsemaa jäsentä sekä hallituksen määräämät edustajat.

Tanskan valtuuskuntaan kuuluu 16 kansankäräjien valitsemaa jäsentä, kaksi jäsentä Färsearilta ja kaksi Grönlannista. Norjan ja Ruotsin valtuuskunnissa on 20 suurkäräjien ja valtiopäivien valitsemaa jäsentä, ja Islannin valtuuskunnassa on seitsemän yleiskäräjien valitsemaa jäsentä.

Puolueyhymät

Parlamentit valitsevat neuvoston jäsenet ja varajäsenet puolueiden voimasuhteiden mukaan. Luottamuspaikkojen jakoa ja monia käsiteltäviä asioita valmistellaan puolueyhymissä ennen neuvoston elinten päätöksiä. Puolueyhymä on neljä: keskiryhmä, sosiaalidemokraattinen ryhmä, konservatiivinen ryhmä ja vasemmistososialistinen vihreä ryhmä.

Sihteeristöt

Pohjoismaiden neuvoston sihteeristöä johtaa neuvoston johtaja. Sihteeristössä on noin 20 työntekijää, ja se sijaitsee Kööpenhaminassa samassa rakennuksessa ministerineuvoston sihteeristön kanssa. Kansallisten valtuuskuntien sihteeristöt sijaitsevat kansallisten parlamenttien kanslioissa. Suomen

valtuuskunnan sihteeristötehtävistä vastaa eduskunnan kansainvälisten asiain yksikkö. Myös puolueyhymillä on omat sihteeristönsä. Neuvoston johtaja, kansallisten valtuuskuntien sihteerit ja puolueyhymien sihteerit tapaavat sihteeristökokouksissa, joissa valmistellaan puheenjohtajiston työtä.

Pääministerit

Pääministereillä on yleisvastuu pohjoismaisesta yhteistyöstä. Heidän tehtävänä on nivoa Pohjoismaiden välinen yhteistyö eurooppalaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Pääministerit kokoontuvat säännöllisesti kolme tai neljä kertaa vuodessa. Puheenjohtajamaalla on vastuu kokouksista, jotka voivat olla luonteeltaan varsinaisia tai ylimääräisiä. Vuonna 2008 ministerineuvoston puheenjohtajuus oli Ruotsilla, ja vuonna 2009 se siirtyi Islannille.

Yhteistyöministerit

Kaikilla Pohjoismailla on erityinen pohjoismainen yhteistyöministeri, joka johtaa ja koordinoi ministerineuvoston toimintaa.

Suomen valtuuskunta tekee tiivistä yhteistyötä yhteistyöministerin ja hänen ulkoministeriössä sijaitsevan Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristönsä kanssa. Yhteistyöministerin tehtäviin kuuluu pohjoismaisen yhteistyön koordinointi hallituksessa, ja hän on vastuussa yhteistyöbudjetin käsittelystä.

Pohjoismainen yhteistyökomitea

Pääministereitä ja yhteistyöministereitä avustaa pohjoismainen yhteistyökomitea (PYK), jossa ovat mukana ulkoministeriöiden pohjoismaisen yhteistyön sihteeristöjen päälliköt. Komitea toimii myös Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön ja sen pääsihteerin hallituksena.

Esitykset, suositukset ja sisäiset päätökset 2008

Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset tammi–lokakuussa 2008

Esitys 1/2008¹   ***Ammattiautoilijoihin kohdistuvien ryöstöjen ja paboinpityjen torjuminen Pohjoismaissa (A 1424/medborgar)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne lisäävät alueiden ja Pohjoismaiden välistä koordinoitua hyökkäysten ja ryöstöjen torjumiseksi.

Esitys 2/2008²   ***Poliisitoimet ammattiautoilijoiden turvallisuuden parantamiseksi Pohjoismaissa (A 1424/medborgar)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se osoittaa varoja pohjoismaiseen suunnitelmaan turvallisista ja valvotuista taukopaikoista ja alan pohjoismaisten poliisitoimien parantamiseen.

Esitys 3/2008³   ***Panostukset projektikehityksen tukemiseksi Itämeren suojelun toimintaohjelman puitteissa (A 1444/presidiet)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne myöntävät varoja hankevalmistelurahastoon, jonka tavoitteena on kehittää toteuttamiskelpoisia ja sopivia panostuksia Itämeren suojelun toimintasuunnitelman (BSAP) toteuttamiseksi.

että ne antavat pohjoismaisille rahoituslaitoksille Pohjoismaiden Investointipankille (NIB) ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiölle (NEFCO) tehtäväksi hallinnoida näitä avustusvaroja.

Esitys 4/2008⁴   ***Yhteispohjoismainen petoeläinkantojen hallintajärjestelmä (A 1403/miljö/näring)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan, Ruotsin ja Suomen hallituksille,
että ne ottavat käyttöön yhteispohjoismaisen terminologian ja ilmoitusmenettelyn kolmen maan nykyisissä suurpetojen hallintasuunnitelmissa.

että ne laativat pitkällä aikavälillä yhteisiä hallintasuunnitelmia populaatiotasolla.

¹ Puheenjohtajiston hyväksymä 15. huhtikuuta 2008.

² Puheenjohtajiston hyväksymä 15. huhtikuuta 2008.

³ Puheenjohtajiston hyväksymä 24. kesäkuuta 2008.

⁴ Puheenjohtajiston hyväksymä 24. kesäkuuta 2008.

että ne tekevät aktiivisesti töitä saavuttaakseen eri kantojen ja lajien suotuisan suojelutason ja noudattaakseen kansainvälisiä velvoitteita.

että viranomaiset vahvistavat vuoropuhelua asianomaisten kansalaisten ja eturyhmien kanssa.

että ne ottavat petoeläinkantojen hallinnassa mahdollisimman pitkälle huomioon elinkeinoelämän ja muut yhteiskunnan edut erityisesti raja-alueilla.

että ne vahvistavat yhteistä tutkimuspanosta, jossa keskitytään erityisesti sosiologisiin näkökulmiin (konfliktinratkaisu, hyväksymisilmoitukset jne.) ja tekevät yhteistyötä tavoitteena saada lisää EU-rahoitusta petoeläintutkimukseen.

Esitys 5/2008⁵ Pohjoismainen voimainponnistus kalakantojen ja kalastuselinkeinon pelastamiseksi (A 1423/miljö/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se kalastusalan vuosien 2009–2012 toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä priorisoi strategisia selvityksiä ja projekteja, jotka käsittelevät mietinnössä mainittuja keskeisiä ongelmia tavoitteena vahvistaa ja tukea Pohjoismaiden asemaa tulevien vuosien neuvotteluissa kansainvälisillä foorumeilla, muun muassa EU:n yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksessa vuonna 2012.

- että* se priorisoi erityisesti seuraavia aiheita koskevia selvityksiä ja projekteja
- Ilmastonmuutos ja kalavarat sekä energiaa säästävien kalastusmuotojen edistäminen
  - Suurten merialueiden, esimerkiksi Itämeren, Barentsinmeren ja Pohjois-Atlantin, yhtenäiset ja integroidut hallintasuunnitelmat (mukaan lukien elvyttäminen) ottaen huomioon kalastuselinkeinon sekä muut toimijat ja edut
  - Kalastuksen kannattavuuden turvaaminen muuttuvissa luonnon jayhteiskunnan oloissa (kalastus-, alue-, työmarkkina- ja matkailupolitiikkaym.)
  - Laitonta kalastusta estävien järjestelmien kehittäminen ja testaus.

Esitys 6/2008⁶ Yhteispohjoismaiset arktisen alueen havainnointijärjestelmät (A 1437/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Pohjoismaat tukevat SAON-prosessia tehostamalla pohjoismaista yhteistyötä tavoitteena parantaa arktisen alueen pohjoismaisten havainnointijärjestelmien koordinoitua.

että se jakaa kaiken saatavilla olevan tiedon niin, että se on tutkijoiden, alku-peräisväestön, opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien saatavilla.

Esitys 7/2008⁷ Pohjoismainen terveydenhuoltoalue (A 1426/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se tekee aloitteen Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisesta asiantuntijaryhmästä, joka kahden vuoden kuluessa selvittää pohjoismaiseen hyötyyn keskittyen mahdollisuutta pohjoismaiseen yhteistyöhön harvinaisten sairauksien ja kalliiden hoitojen parissa.

⁵ Puheenjohtajiston hyväksymä 24. kesäkuuta 2008.

⁶ Puheenjohtajiston hyväksymä 24. kesäkuuta 2008.

⁷ Puheenjohtajiston hyväksymä 27. lokakuuta 2008.

Pohjoismaiden neuvoston 60. istunnossa hyväksytyt suositukset

Suositus 8/2008 Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston arktiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2011 (B 253/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se toteuttaa Pohjoismaiden ministerineuvoston ehdotuksen Pohjoismaiden ministerineuvoston arktiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2011.

Suositus 9/2008 Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoiksi yhteistyölle Viron, Liettuan ja Latvian kanssa 2009–2013 (B 254/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen (B 254/presidiet) suuntaviivoiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa 2009–2013 ottaen huomioon tässä mietinnössä esitetyt näkökohdat.

Suositus 10/2008 Ministerineuvoston ehdotus pohjoismais-balttilaisista liikkuvuusohjelmista 2009–2013 (B 258/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen (B 258/presidiet) pohjoismais-balttilaisista liikkuvuusohjelmista 2009–2013.

Suositus 11/2008 Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa 2009–2013 (B 255/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen (B 255/presidiet) suuntaviivoiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa 2009–2013 ottaen huomioon tässä mietinnössä esitetyt näkökohdat.

Suositus 12/2008 Jäsen ehdotus pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudesta (A 1440/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se jatkaa työtä pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuusaloitteeseen liittyvien poliittisten linjausten sekä toiminnan selvittämiseksi ja käynnistämiseksi ja selvittää, millaisia synergiaetuja voidaan saavuttaa Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 globalisaatioaloitteen ja luovia toimialoja koskevan KreaNord-aloitteen pohjalta.

että se edistää sellaisten rakenteiden ja verkostojen luomista, jotka turvaavat eri alojen taiteenharjoittajien ja taidejärjestöjen tasavertaiset osallistumismahdollisuudet kulttuurikumppanuuteen.

Suositus 13/2008 *Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaisen ympäristöyhteistyön toimintaohjelmaksi 2009–2012 (B 257/miljö)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, *että* se tekee aktiivisesti työtä sen hyväksi, *että* ministerineuvoston yhteistyö Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän kanssa kattaisi oleelliset ympäristöhankkeet.

että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen (B 257/miljö) pohjoismaisen ympäristöyhteistyön toimintaohjelmaksi 2009–2012 ottaen huomioon näkemykset, jotka on esitetty tässä ehdotusta koskevassa mietinnössä.

Suositus 14/2008 *Ministerineuvoston ehdotus kestävän kehityksen strategiaksi 2009–2012 (B 256/miljö)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, *että* se mahdollisimman pian perustaa tarkoituksenmukaisia foorumeita, joilla tehdään virallista pohjoismaista hallitusyhteistyötä liikennesektorin kehittämiseksi ympäristö- ja ilmastomyönteiseen suuntaan.

että se kehittää ja mukauttaa yhteiskunnallisen kehityksen seuranta ja julkaisee sen tuloksia; seurannan tulee perustua kehityksen sosiaalista, taloudellista ja ekologista kestävyyttä sekä muita tekijöitä mittaaviin indikaattoreihin.

että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen (B 256/miljö) *Kestävä kehitys – Pohjolan uusi suunta, tarkistettu versio tavoitteineen ja painopistealueineen vuodeksi 2009–2012* ottaen huomioon Pohjoismaiden neuvoston mietinnössä esittämät näkemykset.

Suositus 15/2008 *Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaisen maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeyhteistyön puiteohjelmasta 2009–2012 (B 251/miljö)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, *että* se lujittaa pohjoismaista yhteistyötä kehittääkseen menetelmiä ja sääntelymekanismeja energiankäytön ja ilmastopäästöjen vähentämiseksi maa- ja metsätalous-, kalastus- ja elintarvikesektoreilla.

että se työskentelee aktiivisesti sen hyväksi, *että* ministerineuvoston yhteistyö Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän kanssa kattaisi asiaankuuluvat maa- ja metsätalous-, kalastus- ja elintarvikealan hankkeet.

että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen pohjoismaisen maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeyhteistyön puiteohjelmasta 2009–2012 (B 251/miljö) ottaen huomioon ne näkökohdat, jotka on esitetty Pohjoismaiden neuvoston ehdotusta koskevassa mietinnössä.

Suositus 16/2008 *Jäsen ehdotus GMO-tuotteiden käyttöä ja merkintää koskevasta pohjoismaisesta yhteistyöstä ja Pohjoismaiden julistautumisesta GMO-vapaaksi vyöhykkeeksi (A 1428/medborgar ja 1432/medborgar)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, *että* se kertoo vuoden 2008 istunnossa, mihin toimenpiteisiin ministerineuvosto on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä yhteisen pohjoismaisen politiikan luomiseksi GMO:iden käytöstä.

että se yhteistyössä Pohjoismaiden hallitusten kanssa selvittää, onko mahdollista tiukentaa nykyisiä normeja ja sääntöjä siten, että huomioidaan kuluttajien toiveet ja oikeus saada tietoa GMO:iden käytöstä tuotteiden valmistuksessa.

että se järjestää vuonna 2008 konferenssin aiheesta turvallinen ja eettinen kulutus, kuluttajien oikeudet ja mahdollisuudet globaaleilla markkinoilla. Konferenssissa on myös saatava tietoa geeniteknikkaa ja GMO:iden avulla valmistettujen tuotteiden merkintää koskevista EU-direktiiveistä ja säädöksistä, pohjoismaisten EU-jäsenmaiden lainsäädännön sopeuttamisesta niiden mukaisesti sekä vastaavista Norjassa ja Islannissa voimassa olevista laista.

Suositus 34/2008 Jäsenehdotus GMO-tuotteiden käyttöä ja merkintää koskevasta pohjoismaisesta yhteistyöstä ja Pohjoismaiden julistautumisesta GMO-vapaaksi vyöhykkeeksi (A 1428/medborgar ja 1432/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne edistävät ja tukevat maatalouden ja alan järjestöjen pyrkimyksiä perustaa vapaaehtoisilla sopimuksilla GMO-vapaita vyöhykkeitä Pohjoismaihin.

että ne pyrkivät saamaan EU:n hyväksynnän GMO-vapaiden vyöhykkeiden perustamiselle.

Suositus 17/2008 Jäsenehdotus ilmastomyönteisen liikennepolitiikan pohjoismaisesta toimitasuunnitelmasta (A 1447/näring/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille,

että ne laativat ilmastomyönteisen liikennepolitiikan pohjoismaisen toimintasuunnitelman, jossa keskitytään seuraaviin seikkoihin:

- Liikennesektorin yhteiset tutkimus- ja kehityshankkeet, jotka liittyvät yhteispohjoismaiseen globalisaatiotyöhön ehdotettuun huippututkimusaloitteeseen.
- Pohjoismaisen yhteistyön lisääminen energiatehokkaiden, ilmasto- ja ympäristömyönteisten liikenne ratkaisujen kehittämiseksi ja käyttämiseksi ilma-, maa- ja meriliikenteessä.
- Ideapankin perustaminen (parhaista käytännöistä saatujen) kokemusten vaihtoa varten. Ideapankin tulee keskittyä luomaan keskustelua edellytyksistä ja seurauksista, jotka koskevat yhteispohjoismaisia aloitteita lento- ja meriliikenteen sisällyttämistä ilmastopoliittisiin, lentoliikenteen eriytettyä hiilidioksidimaksupolitiikkaa, panostusta suurkaupunkien ilmastomyönteiseen julkiseen liikenteeseen ja panostuksia uusiutuviin energianlähteisiin (tuulivoima, vesivoima, bioenergia sekä vetyenergia ja polttokennot) sekä esimerkiksi vety- ja sähköautojen (*plug-in-hybridit*) infrastruktuurin laatimista tavoitteena edistää ympäristöä säästävien autojen markkinoita.
- Yhteispohjoismaiset ratkaisut, joilla entistä tehokkaammin kannustetaan tavarankuljetusten siirtymistä tieliikenteestä raide- ja meriliikenteeseen.
- Raide- ja junaliikenteen laajentaminen, kehittäminen ja parempi koordinointi Pohjoismaissa erityisesti Skandinavian ja Suomen suurkaupunkien välisillä sekä Eurooppaan vievillä osuuksilla.
- Kannustaminen yöjuna- ja yölauttavaihtoehtojen kehittämiseen lentämisen sijaan sopivilla reiteillä Pohjoismaissa.

Suositus 18/2008 Ministerineuvoston ehdotus sosiaali- ja terveysalan uudeksi organisaatorakenteeksi (B 261/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se toteuttaa sosiaali- ja terveysalan uuden laitosrakenteen perustamalla Tukholmassa pääpaikkaa pitävän Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen 1. tammi-kuuta 2009 lähtien.

Suositus 19/2008 Valiokuntaehdotus kaltoin kohdeltujen lasten aikuisiän sairastavuudesta (A 1454/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se tekee aloitteen lasten ja nuorten terveysongelmia, sosiaalisia oloja sekä alan moniammatillisen ja tieteidenvälisen panostuksen yhteiskuntataloudellisia näkymiä ja etuja käsittelevän kansallisen ja pohjoismaisen lisätutkimuksen käynnistämiseksi.

että se tekee aloitteen verkkosivuston perustamiseksi tarkoituksena välittää lasten ja nuorten terveysongelmia ja sosiaalisia oloja koskevaa pohjoismaista tutkimustietoa.

että se tekee aloitteen pohjoismaisen lapsibarometrin perustamiseksi.

että se kannustaa lasten turvakotien perustamiseen kaikissa Pohjoismaissa ja itsehallintoalueilla.

että se arvioi Pohjoismaissa ja itsehallintoalueilla riskiryhmään kuuluvien lasten ja nuorten pohjoismaisen koordinaattoritehtävän perustamista.

Suositus 20/2008 Jäsenehdotus transrasvojen kieltämisestä (A 1411/medborgar/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että Pohjoismaiden neuvostoon kuuluvat maat seuraavat Tanskan esimerkkiä ja rajoittavat vahingollisten transrasvahappojen määrää elintarvikkeissa siten, että ruoassa on korkeintaan kaksi grammaa teollisesti tuotettuja transrasvahappoja 100 rasvagrammaa kohti.

että se viimeistään viisi vuotta suosituksen hyväksymisestä antaa toteuttaa lainsäädäntömuutoksen, jonka mukaan elintarvikkeissa saa olla korkeintaan kaksi grammaa transrasvahappoja 100 rasvagrammaa kohti.

että se edistää Pohjoismaiden EU- ja Eta-maiden pyrkimystä siihen, että Tanskan aloitetta käsitellään EU:ssa ja Etassa niin, että EU/Eta-maat voisivat hyväksyä lainsäädäntömuutoksen, jonka mukaan ruoassa saa olla korkeintaan kaksi grammaa teollisesti valmistettuja transrasvahappoja 100 rasvagrammaa kohti.

että se kehottaa tuottajia merkitsemään elintarvikkeet, jotka eivät sisällä transrasvaa.

Suositus 21/2008 Valiokuntaehdotus turvapaikkaa bakevista lapsista (A 1452/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että A) ne aloittavat maidenvälisen yhteistyön hallinnoidakseen Dublinin yleisopinuksen ”perheenjäsenen” määritelmää siten, että ilman huoltajaa turvapaika-

kaa hakevat lapset voivat hakea turvapaikkaa sellaisesta maasta, jossa heillä on perheenjäseniä.

että B) Pohjoismaat noudattavat Norjan ”parasta käytäntöä”, jonka mukaan yhtään ilman huoltajaa maahan tulevaa lasta ei poisteta maasta, ellei lasta ole varmasti vastaanottamassa perheenjäsen tai muu verkosto, jolla on sekä halua että kykyä ottaa hänet vastaan.

että C) Pohjoismaiden hallitukset pyrkivät edistämään Norjan toteuttamaa ”parasta käytäntöä” eurooppalaisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

että D) ne antavat lapsiperheille etusijan lapsettomiin turvapaikanhakijoihin nähden otettaessa turvapaikkahakemuksia nopeutettuun käsittelyyn.

että E) ne takaavat lapsille perusteellisen ja ammattimaisen avun sekä hakemusta koskevien tietojen saannin.

että F) ne turvaavat lasten iän määrittelyyn osallistuvien ammattilaisten riippumattomuuden ja että näillä on alaikäisten etnisen ja kulttuurisen taustan oleellinen osaaminen ja tuntemus ja huomioonottamiskyky.

että G) ne edistävät parempien ja turvallisempien menetelmien kehittämistä turvapaikkaa hakevien lasten iän määrittelyä varten.

että H) YK:n lasten oikeuksien sopimusta tulee soveltaa ensisijaisena kansallisen ulkomaalaislainsäädännön ja maahanmuuttomääräysten soveltamiseen nähden.

että I) turvapaikkaa hakevien lasten hoivasta vastaa lastensuojeluviranomainen tai siihen verrattava humanitäärinen järjestö eikä ulkomaalaisasioita hoitava viranomainen. Turvapaikkahakemuksen käsittely erotetaan lasten hoivasta.

että J) turvapaikkaa hakevien lasten arki normalisoidaan mahdollisuuksien mukaan, niin että vastaanottokeskuksessa oleskellessaan heille annetaan mahdollisuus osallistua yhteiskunnan tarjoamaan koulutukseen ja vapaa-ajan toimintaan.

että K) turvapaikkaa hakeville lapsille taataan yksilöllinen suunnitelma, jossa otetaan huomioon muun muassa huoltajuusasiat, oikeusapu, terveystarkastukset, lääketieteellinen ja psykologinen apu, oleskelupaikka, opetus, vapaa-ajanharrastukset ynnä muut kullekin lapselle tärkeät seikat.

että L) kaikille nuorille turvapaikanhakijoille (18–25-vuotiaille) tarjotaan samat mahdollisuudet toisen asteen koulutukseen ja ammattikoulutukseen kuin muillekin oleskelumaan nuorille.

että M) maasta poistetuille turvapaikanhakijoille järjestetään elannonhankintaohjelma. **että** elannonhankintaohjelman tavoitteena on parantaa maasta poistettujen turvapaikanhakijoiden valmiuksia palata omaan maahansa.

että N) poliisi tutkii turvapaikkaa hakevien lasten katoamisia tasaveroisina muiden lasten katoamisten kanssa.

että O) viranomaiset kiinnittävät erityistä huomiota rasitukseen, mikä lapselle aiheutuu siitä, että hänet lähetetään ulkomaille hankkimaan oleskelun perustetta perheenjäsenille.

Suositus 22/2008 Jäsenehdotus pakkotyötarkoituksessa käytävän ihmiskaupan torjumisesta (A 1445/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se sisällyttää valmisteilla olevaan ihmiskaupan vastaiseen pohjoismaiseen toimintasuunnitelmaan myös työvoiman hyväksikäyttötarkoituksessa käytävän ihmiskaupan sen mukaisesti kuin säädetään ihmisoikeussopimuksessa orjuuden ja pakkotyön kieltävässä 4 artiklassa.

**Suositus 23/2008 Jäsenehdotus kulttuurista ja terveydestä
(A 1390/kultur/välfärd)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se osaltaan lisää panostusta tutkimukseen perustuvan tiedon keräämiseen kulttuurin, sivistystyön ja vapaaehtoissektorin merkityksestä kansanterveydelle osoittamalla varoja alan vakiintuneiden ympäristöjen ja verkostojen pohjoismaiselle yhteistyölle.

että se myötävaikuttaa laajan konferenssin järjestämiseen kulttuurista ja terveydestä joka toinen vuosi alan vakiintuneiden ja uusien toimijoiden innostamiseksi, uusien hankkeiden esittelemiseksi ja toteutettujen hankkeiden arvioimiseksi

että se edistää kulttuurin ja terveyden vakinaistamista osaksi terveys- ja kuntoutusalan kansallisia ja pohjoismaisia koulutuksia sekä asiaan liittyviä taide- ja kulttuurialan koulutuksia.

**Suositus 24/2008 Jäsenehdotus naisten sukupuolielinten silpomista
ehkäisevistä toimenpiteistä (A 1433/välfärd)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se tutustuu tarkemmin sukupuolielinten silpomiseen liittyviin ongelmiin tavoitteena edistää toimenpiteitä Pohjoismaiden kansalaisten ja muiden Pohjoismaissa oleskelevien silpomisen estämiseksi.

**Suositus 35/2008 Jäsenehdotus naisten sukupuolielinten silpomista
ehkäisevistä toimenpiteistä (A 1433/välfärd)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne tekevät erityisesti sukupuolielinten silpomista harjoittaville maille osoitetun kansainvälisen aloitteen, jonka tavoitteena on saada nämä maat ottamaan käyttöön silpomista tehokkaasti torjuva lainsäädäntö.

Suositus 25/2008 Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaisen innovaatiopalkinnon perustamiseksi (B 259/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se ei perusta ehdotettua innovaatiopalkintoa.

**Suositus 26/2008 Jäsenehdotus pohjoismaisesta innovaatiopolitiikasta
(A 1441/näring)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se vahvistaa alueellisten toimijoiden legitimeettiä ja osaamista innovaatiopolitiikassa.

että se kehittää yhteispohjoismaisia strategioita heikon kilpailukyvyn alueiden kehittämiseen.

että se vahvistaa pohjoismaista innovaatioyhteistyötä siten, että visio Pohjoismaista rajattomana innovaatioalueena voi toteutua.

Suositus 36/2008 Jäsenehdotus pohjoismaisesta innovaatiopolitiikasta (A 1441/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne korostavat alueellista näkökulmaa Euroopan innovaatioyhteistyössä, jotta myös EU:n ulkopuoliset Pohjois-Euroopan maat voivat osallistua yhteistyöhön.

Suositus 27/2008 Ministerineuvoston ehdotus työelämäalan yhteistyöohjelmaksi 2009–2012 (B 250/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen työelämäalan yhteistyöohjelmaksi 2009–2012.

Suositus 28/2008 Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston aluepoliittiseksi yhteistyöohjelmaksi (B 260/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen Pohjoismaiden aluepoliittiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2012.

Suositus 29/2008 Valiokuntaehdotus pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamisesta (A 1453/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se vahvistaa yhteistyötä kansallisia asemia valmisteltaessa ennen Euroopan ja kansainvälisen tason päätöksiä ja koordinoi eurooppalaisten ja kansainvälisten säädösten kansallista täytäntöönpanoa.

Suositus 37/2008 Valiokuntaehdotus pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamisesta (A 1453/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne sisällyttävät viittauksia muiden Pohjoismaiden ajankohtaiseen lainsäädäntöön ja tiedottavat mahdollisista seurauksista muiden Pohjoismaiden kannalta uusia lakiehdotuksia esiteltäessä kansallisissa parlamenteissa.

Suositus 30/2008 Jäsenehdotus rajat ylittävää turvallisuutta koskevaasta yhteispohjoismaisesta voimainponnituksesta (A 1422/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se edistää, kehittää ja luo edellytyksiä poliisin rajat ylittävien toimintamahdollisuuksien vahvistamiseksi, kehittämiseksi ja koordinoimiseksi Pohjoismaissa.
että se tekee yhteistyösopimuksen Pohjoismaiden poliisiviranomaisten kesken, jotta aineellisten resurssien ja miehistön hyödyntäminen tehostuu. Yhteistyösopimus turvaisi myös työntekijöiden oikeudet yhteisissä palvelutehtävissä tai muuntyypisessä henkilöstövaihdossa.

Suositus 31/2008 Jäsenehdotus Pohjoismaiden koulutusjärjestelmien keskeyttäneitä ja pudokkaita koskevasta yhteispohjoismaisesta tutkimuksesta (A 1436/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se varaa välttämättömiä resursseja tutkimusprojektin käynnistämiseksi Pohjoismaissa viimeistään vuonna 2009 tavoitteena tarkastella sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen tiedon (opetus- ja luokkahuonekäytäntötutkimuksen) pohjalta, mitkä käytänteet Pohjoismaiden perusasteen ja toisen asteen koulutuksessa auttavat oppilaita ja erityisesti maahanmuuttaja- ja huonosti lukevia oppilaita omaksumaan tutkintoon johtavan koulutuksen suorittamiseksi vaadittavat valmiudet ja taidot. Projektin tuloksena pitäisi saada sekä alan pedagogisia että poliittisia suosituksia siitä, kuinka tutkintoon johtavan koulutuksen läpäisyprosenttia nostetaan ja kuinka pudokkaiden osuutta pienennetään huomattavasti.

että Pohjoismaiden opetusministerit kiinnittävät huomiota siihen, kuinka Pohjoismaat voivat ottaa oppia toisiltaan opetuslalla ratkaistakseen haasteet, jotka koskevat toisen asteen koulutuksen keskeyttäneitä ja pudokasongelmaa.

Suositus 32/2008 Jäsenehdotus Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon sääntöjen muuttamisesta (A 1429/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se tarkistaa Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon sääntöjä niin, että Ahvenanmaalle annetaan oikeus nimittää omia edustajia palkintolautakuntaan ja osallistua ehdokkaiden nimeämismenettelyyn samalla tavoin kuin Färsaaret ja Grönlanti.

Suositus 33/2008 Ministerineuvoston ehdotus vuoden 2009 suunnitelmista ja budjetista (B 252/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

1) että se korottaa kohdan 1-2205-2 Pohjoismaiden kulttuurirahasto määrärahaa 1 000 000 Tanskan kruunua.

2) että se korottaa kohdan 1-2203-1 Käyttövarat – Kulttuuri määrärahaa 1 000 000 Tanskan kruunua.

3) että se kohdan 1-2203-1 Käyttövarat – Kulttuuri puitteissa kohdentaa 1 000 000 Tanskan kruunua Orkester Nordenille ja 500 000 Tanskan kruunua pohjoismaiselle kirjastoviikolle.

4) että se perustaa kulttuurialan globalisaatioaloitteille tarkoitetun uuden budjettikohdan 5-2085-1 Kulttuurihankkeiden globalisaatioerä, jonka budjettikehyys on 2 000 000 Tanskan kruunua.

5) että se kohdan 2-4110-1 Projektivarat – Työmarkkinat ja työympäristö puitteissa kohdentaa 139 000 Tanskan kruunua Nordjobb-hankkeeseen.

6) että se alentaa kohdan 5-0445-1 Puheenjohtajamaan erä määrärahaa 500 000 Tanskan kruunua.

7) että se alentaa kohdan 6-0820-1 Osaaminen ja verkostot määrärahaa 500 000 Tanskan kruunua.

8) että se alentaa kohdan 6-0910-1 Poliittiset aloitteet määrärahaa 200 000 Tanskan kruunua.

9) että se alentaa kohdan 6-0980-1 Kumppanuus ja raja-alueyhteistyö määrärahaa 300 000 Tanskan kruunua.

10) että se alentaa kohdan 5-0460-1 Kestävä Pohjola määrärahaa 500 000 Tanskan kruunua.

Suositus 38/2008 *Komiteaehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston projektinballinnasta (A 1451/kk)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se keskittyy pienempään määrään hankkeita, jotka ovat pohjoismaiseen hyötyyn keskittyviä niin kutsuttuja profiilikysymyksiä.

että konkreettisten tavoitteiden, läpinäkyvyyden ja seurannan tulee olla osa hankkeiden käynnistämistä ja hallinnointia Pohjoismaiden ministerineuvostossa.

että se tarkastelee hankkeita kriittisemmin ja arvioi poliittisten tai muiden asetettujen tavoitteiden toteutumista ja sitä, että hankkeista saadut tiedot välittyvät asianomaisille tahoille.

että se tarkastelee hankemääritelmiä, jota on syytä selkiyttää.

Päätökset olla ryhtymättä toimenpiteisiin

- 1 Jäsen ehdotus työntekijöiden ja käyttäjien vaikutusmahdollisuuksista pohjoismaiseen globalisaatiostrategiaan (A 1431/välfärd)

Sisäiset päätökset

IB 1/2008 Valiokuntaehdotus pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamisesta (A 1453/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että Pohjoismaiden neuvosto kehottaa kaikkia valiokuntiaan parantamaan Pohjoismaiden parlamentaarista yhteistyötä uutta lainsäädäntöä laadittaessa esimerkiksi EU-direktiivien kansallisessa toimeenpanossa.

että Pohjoismaiden neuvoston tarkastuskomitea tutkii Pohjoismaiden ministerineuvoston pohjoismaista lainsäädäntöyhteistyötä arvioidakseen, käytetäänkö yhteistyöhön osoitetut taloudelliset varat tarkoituksenmukaisesti.

IB 2/2008 Jäsen ehdotus Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen §:n 73 Puolueryhmät, muuttamisesta (A 1430/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että se muuttaa Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen 73 §:n toisen kappaleen ensimmäisen virkkeen seuraavasti: **että** puolueyhymässä on oltava vähintään neljä jäsentä, ja sen tulee edustaa vähintään kahta maata.

Esitykset ja suositukset kronologisessa numerojärjestyksessä

A 1390/kultur/ välfärd	Jäsen ehdotus kulttuurista ja terveydestä	Suositus 23/2008
A 1403/miljö	Jäsen ehdotus Pohjoismaiden yhteisestä petoeläinkantojen hallintajärjestelmästä	Esitys 4/2008
A 1411/med- borgar/ välfärd	Jäsen ehdotus transrasvojen kieltämisestä	Suositus 20/2008

A 1422/ medborgar	Jäsen ehdotus rajat ylittävää turvattomuutta koskevasta yhteispohjoismaisesta voimainponnistuksesta	Suositus 30/2008
A 1423/miljö/ näring	Jäsen ehdotus pohjoismaisesta voimainponnistuksesta kalakantojen ja kalastuselinkeinon pelastamiseksi	Esitys 5/2008
A 1424/ medborgar	Jäsen ehdotus ammattiautoilijoihin kohdistuvien ryöstöjen ja pahoinpitelyjen torjumiseksi Pohjoismaissa	Esitys 1/2008 Esitys 2/2008
A 1426/välfärd	Jäsen ehdotus pohjoismaisesta terveydenhuoltoalueesta	Esitys 7/2008
A 1428/	Jäsen ehdotus GMO-tuotteiden käyttöä ja merkintää koskevasta pohjoismaisesta yhteistyöstä	(A 1432/ medborgar)
A 1429/kultur	Jäsen ehdotus Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon sääntöjen muuttamiseksi	Suositus 32/2008
A 1430/presidiet	Jäsen ehdotus Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen §:n 73 Puolueryhmät, muuttamisesta	IB 2/2008
A 1431/välfärd	Jäsen ehdotus työntekijöiden ja käyttäjien vaikutusmahdollisuuksista pohjoismaiseen globalisaatiostrategiaan	Ei toimenpiteitä. Suositus 16/2008
A 1432/ medborgar	Jäsen ehdotus Pohjoismaiden julistautumisesta GMO-vapaaksi vyöhykkeeksi	Suositus 34/2008
A 1433/välfärd	Jäsen ehdotus naisten sukupuolielinten silpomista ehkäisevistä toimenpiteistä	Suositus 24/2008 Suositus 35/2008
A 1436/kultur	Jäsen ehdotus Pohjoismaiden koulutusjärjestelmien keskeyttäneitä ja pudokkaita koskevasta yhteispohjoismaisesta tutkimuksesta	Suositus 31/2008
A 1437/presidiet	Jäsen ehdotus yhteispohjoismaisista arktisen alueen havainnointijärjestelmistä	Esitys 6/2008
A 1440/kultur	Jäsen ehdotus pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudesta	Suositus 12/2008
A 1441/näring	Jäsen ehdotus pohjoismaisesta innovaatiopolitiikasta	Suositus 26/2008 Suositus 36/2008
A 1444/presidiet	Jäsen ehdotus panostuksista tukea projekti-kehitystä Itämeren suojelun toimintaohjelman puitteissa	Esitys 3/2008
A 1445/ medborgar	Jäsen ehdotus pakkotyötarkoituksessa käytävän ihmiskaupan torjumisesta	Suositus 22/2008
A 1447/näring/ miljö	Jäsen ehdotus ilmastomyönteisen liikennepolitiikan pohjoismaisesta toimintasuunnitelmasta	Suositus 17/2008
A 1451/kk	Komiteaehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston projektinhallinnasta	Suositus 38/2008
A 1452/ medborgar	Valiokuntaehdotus turvapaikkaa hakevista lapsista	Suositus 21/2008
A 1453/ medborgar	Valiokuntaehdotus pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamisesta	Suositus 29/2008 Suositus 37/2008 IB 1/2008
A 1454/välfärd	Valiokuntaehdotus kaltoin kohdeltujen lasten aikuisiän sairastavuudesta	Suositus 19/2008

B 250/näring	Pohjoismaiden ministerineuvoston työelämäalan yhteistyöohjelma 2009–2012	Suositus 27/2008
B 251/miljö	Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaisen maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeyhteistyön toimintasuunnitelmaksi 2009–2012	Suositus 15/2008
B 252/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus vuoden 2009 toimintasuunnitelmasta ja budjetista	Suositus 33/2008
B 253/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus arktiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2011	Suositus 8/2008
B 254/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus Suuntaviivoiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa 2009–2013	Suositus 9/2008
B 255/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus Suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa 2009–2013	Suositus 11/2008
B 256/miljö	Ministerineuvoston ehdotus kestävän kehityksen strategiaksi: ”Kestävä kehitys – Pohjolan uusi suunta, tarkistettu strategia tavoitteineen ja painopistealueineen vuosiksi 2009–2012”	Suositus 14/2008
B 257/miljö	Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston ympäristöyhteistyön toimintaohjelma 2009–2012	Suositus 13/2008
B 258/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaitaltilaisista liikkuvuusohjelmista 2009–2013	Suositus 10/2008
B 259/näring	Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaisen innovaatiopalkinnon perustamiseksi	Suositus 25/2008
B 260/näring	Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaiseksi aluepoliittiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2012	Suositus 28/2008
B 261/välfärd	Ministerineuvoston ehdotus sosiaali- ja terveysalan uudesta organisaatorakenteesta	Suositus 18/2008

Istunnon ohjelma

Pohjoismaiden neuvoston 60. istunto Helsingissä 27.–29. lokakuuta 2008

<i>Klo</i>	<i>Sunnuntai 26. lokakuuta</i>
<i>Iltapäivä</i>	<i>Ilmoittautuminen</i>
13.00–16.00	Puolueryhmien/ryhmien hallitusten kokoukset
16.00–17.00	Puheenjohtajiston kokous Luoteis-Venäjän parlamentaarisen yleiskokouksen (PANWR) kanssa
16.00–17.00	Puheenjohtajiston kokous Länsi-Pohjolan neuvoston kanssa
16.00–17.00	Vaalikomitea, tarkastuskomitea
17.00–20.00	Keskustelu pohjoisesta ulottuvuudesta
20.00	Vastaanotto keskustelutilaisuuteen osallistuneille
<i>Klo</i>	<i>Maanantai 27. lokakuuta</i>
8.00–9.55	Puolueryhmien kokoukset
10.00–12.00	Puheenjohtajiston ja valiokuntien kokoukset – 10.00–12.00 Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta – 10.00–12.00 Hyvinvointivaliokunta – 10.00–12.00 Kansalais- ja kuluttajavaliokunta – 10.00–12.00 Elinkeinovaliokunta – 10.00–12.00 Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta – 10.00–12.00 Puheenjohtajisto
12.00–14.00	<i>Lounastauko, jonka aikana on mahdollisuus kokousten pitämiseen</i> <i>Puheenjohtajiston kokous Pohjoismaiden ulkoministerien kanssa</i>
14.00	<i>Istunnon avajaiset</i>
14.15–16.00	Yleiskeskustelu
16.00–17.00	Ulkoministerien selonteko Puolustusministerien selonteko
17.00–18.00	Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston asioiden käsittely
noin 20.00	<i>Puolueryhmien illalliset</i> <i>Sihteeristön illallinen</i>
<i>Klo</i>	<i>Tiistai 28. lokakuuta</i>
9.30–10.00	<i>Puheenjohtajiston kokous Pohjoismaiden pääministerien kanssa</i>
10.00–11.00	<i>Täysistunto jatkuu</i> Yhteistyöministerien kyselytunti
11.00–12.00	Pääministerin selonteko Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 Islannin-puheenjohtajakauden ohjelmasta
12.00–14.00	<i>Tauko, jonka aikana on mahdollisuus kokousten pitämiseen</i> <i>– Suomen tasavallan presidentin lounas kutsuvieraille</i>

- Ympäristövaliokunnan ja elinkeinovaliokunnan kokous Pohjoismaiden ympäristöministerien ja maatalousministerien kanssa
- Kulttuurivaliokunnan kokous Pohjoismaiden opetusministerien kanssa

- 14.00–17.00 Täysistunto jatkuu
Pohjoismainen huippukokous Pohjoismaiden pääministerien ja suurimpien oppositiopuolueiden puheenjohtajien kanssa: *Globalisaatio, taluskriisi ja pohjoismainen hyvinvointimalli*
- 17.00–18.00 Kansallisten valtuuskuntien kokoukset
- 18.30–20.00 Pohjoismaiden neuvoston palkintojen jako Kulttuuritalolla
- 20.00 Suomen hallituksen vastaanotto Säätytalolla

Klo Keskiyö 29. lokakuuta

8.00–9.00 Puheenjohtajiston kokous Venäjän liittoneuvoston ja Venäjän valtionduuman edustajien kanssa

8.00–9.00 Puheenjohtajiston ja Baltian yleiskokouksen välinen kokous

9.00–16.00 Täysistunto jatkuu

Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston asioiden käsittely

Suosittelujen, esitysten ja sisäisten päätösten poistaminen

Vaalit

Pohjoismaiden neuvoston uuden presidentin puhe

12.00–13.00 Lounastauko, jonka aikana on mahdollisuus kokousten pitämiseen

– Lounas kansainvälisten vieraiden ja palkinnonsaajien kanssa

– Kulttuurivaliokunnan kokous Pohjoismaiden kulttuuriministerien kanssa

noin 16.00 Istunnon päättäminen

Istunnon päiväjärjestys

Pohjoismaiden neuvoston 60. istunto Helsingissä 27.–29. lokakuuta 2008

Maanantai 27. lokakuuta 2008

Klo 14.00–16.00

- 1 *Istunnon avajaiset*
- 2 *Läsnäololistan hyväksyminen*
- 3 *Päiväjärjestyksen hyväksyminen*
- 4 *Istunnon kulkua koskevat säännöt ja tietoa äänestyskäytännöstä*
Istunnon 2008 kulkua koskevat säännöt
- 5 *Yleiskeskustelu*
Yhteistyöministerien selonteko
Selonteko rajaestetyöstä

Klo 16.00–17.00

- 6 *Ulkoministerien selonteko*
Puolustusministerien selonteko
Yhteistyöministerien selonteko
Selonteko ihmiskaupan torjuntatoimista
Puolustusministerien selonteko
Selonteko Pohjois-Atlantin turvallisuustilanteesta
- 7 *Pohjoismaiden lähialueet*
Ministerineuvoston ehdotus arktiseksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2011
Selonteko syyskuussa 2008 järjestetyn arktisen konferenssin tuloksista
Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyön suuntaviivoiksi Viron, Liettuan ja Latvian kanssa 2009–2013
Ministerineuvoston ehdotus pohjoismais-balttilaiseksi liikkuvuusohjelmaksi
Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston suuntaviivoiksi Luoteis-Venäjän kanssa 2009–2013
Jäsen ehdotus pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudesta

Tiistai 28. lokakuuta 2008

Klo 10.00–11.00

- 8 *Pohjoismaisten yhteistyöministerien kyselytunti*

Klo 11.00–12.00

- 9 *Pohjoismaiden ministerineuvoston ohjelma 2009*
Islannin pääministeri esittelee Pohjoismaiden ministerineuvoston 2009 puheenjohtajakauden ohjelman

Klo 12.00–14.00 Lounastauko

Klo 14.00–17.00

- 10 *Pohjoismainen buiippukokous*
Teemakeskustelu Pohjoismaiden pääministerien ja suurimpien oppositiopuolueiden puheenjohtajien kanssa: Globalisaatio, talouskriisi ja pohjoismainen hyvinvointimalli

Keskiviikko 29. lokakuuta 2008

Klo 9.00–12.00

- 11 *Kestävä Pohjola*
Ministerineuvoston ehdotus ympäristöyhteistyön toimintaohjelmaksi 2009–2012
Ministerineuvoston ehdotus kestävän kehityksen strategiaksi 2009–2012
Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaisen maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeyhteistyön toimintasuunnitelmaksi 2009–2012
Selonteko ministerineuvoston toiminnasta koskien muuntogeenisten organismien (GMO) käyttöä
Jäsen ehdotus GMO-tuotteiden käyttöä ja merkintää koskevasta pohjoismaisesta yhteistyöstä
Jäsen ehdotus Pohjoismaiden julistautumisesta GMO-vapaaksi vyyhkeeksi
Jäsen ehdotus ilmastomyönteisen liikennepolitiikan pohjoismaisesta toimintasuunnitelmasta
- 12 *Terveellinen Pohjola*
Ministerineuvoston ehdotus sosiaali- ja terveysalan uudeksi organisaatorakenteeksi
Valiokuntaehdotus kaltoin kohdeltujen lasten aikuisiän sairastavuudesta
Jäsen ehdotus transrasvojen kieltämisestä
Valiokuntaehdotus turvapaikkaa hakevista lapsista
Jäsen ehdotus pakkotyötarkoituksessa käytävän ihmiskaupan torjumisesta
Jäsen ehdotus kulttuurista ja terveydestä
Jäsen ehdotus naisten sukupuolielinten silpomista ehkäiseivistä toimenpiteistä

Klo 12.00–13.00 Lounastauko

Klo 13.00–15.00

- 13 *Globaalistunut Pohjola*
Selonteko Pohjoismaiden globalisaatiotyöstä
Rinnakkaineloa ja kulttuurista monimuotoisuutta koskeva selonteko
Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaisen innovaation laatupalkinnon perustamiseksi
Selonteko tasa-arvoasioiden valtavirtaistamisesta ministerineuvoston toiminnassa

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta innovaatiopolitiikasta
Jäsen ehdotus työntekijöiden ja käyttäjien vaikutusmahdollisuuksista pohjoismaiseen globalisaatiostrategiaan

- 14 *Yhteinen ja osaava Pohjola*
Ministerineuvoston ehdotus työmarkkinakysymyksiä koskevaksi yhteistyöohjelmaksi 2009–2012
Ministerineuvoston ehdotus pohjoismaiseksi aluepoliittiseksi yhteistyöohjelmaksi
Selonteko opetusministereiden koulutus- ja tutkimusalan strategiasta 2008–2010, ”Pohjoismaat – johtava dynaaminen tieto- ja osaamisalue”
Selonteko yhteistyöstä vapaaehtoissektorin kanssa
Valiokuntaehdotus pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamisesta
Jäsen ehdotus turvapaikkaa hakevista lapsista
Jäsen ehdotus Pohjoismaiden koulutusjärjestelmien keskeyttäneitä ja pudokkaita koskevasta yhteispohjoismaisesta tutkimuksesta

Klo 15.00–16.00

- 15 *Pohjoismaisen yhteistyön suunnitelmia 2009*
Pohjoismaiden neuvoston vuosikertomus 2007
Jäsen ehdotus Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen §:n 73, Puolueryhmät, muuttamisesta
Jäsen ehdotus Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon sääntöjen muuttamisesta
Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 toimintasuunnitelmasta ja budjetista
Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 toimintasuunnitelmaksi ja budjetiksi
Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2007 toimintaa koskeva tilinpäätös
Tilintarkastuskertomus Pohjoismaiden neuvostolle ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle Pohjoismaiden ministerineuvoston tilikauden 2007 toiminnasta (C 3/kk)
Tilintarkastuskertomus Pohjoismaiden neuvostolle Pohjoismaiden neuvoston tilikauden 2007 toiminnasta
Tilintarkastuskertomus Pohjoismaiden neuvostolle ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle Pohjoismaisen kulttuurirahaston tilikauden 2007 toiminnasta
- 16 *Suositusten, esitysten ja sisäisten päätösten poistaminen ja voimassa pitäminen*
- 17 *Vaalit*
Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston vaali
Pohjoismaiden neuvoston presidentin vaali
Pohjoismaiden neuvoston varapresidentin vaali
Pohjoismaiden neuvoston valiokuntien ja tarkastuskomitean jäsenien vaali
Pohjoismaiden neuvoston valiokuntien ja tarkastuskomitean puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien vaali

Pohjoismaiden neuvoston vaalikomitean vaali
Pohjoismaisen kulttuurirahaston hallituksen ja tilintarkastajien
vaali
Pohjoismaisen vammaispoliittisen neuvoston (NHR) vaali

- 18 *Pohjoismaiden neuvoston vastavalitun presidentin puhe*
- 19 *Seuraavan istunnon ajan ja paikan vahvistaminen*
- 20 *Istunnon päättäminen*

